

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj, ob ponedeljkih ob 8 dopoldne.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo in rokoplasi se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Stefan Godina. Lastnik konsorcijska družba „Edinost“. — Tisk tiskarne „Edinost“, vpisane zadruga s omejenim poročilom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-97. Naročnina znaša: Za celo leto K 24— za pol leta „ 12— za tri mesece „ 6— Za nedeljsko izdajo za celo leto 5/20 za pol leta 2/90

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko

„V edinosti je moč!“

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone. Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vin. Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov mm po 20 vin. Oglasi v tekstu lista do pet vrst K 5— vsaka nadaljna vrsta 2—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev. Oglase sprejema inseratni oddelek „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plača in toži se v Trstu. Uprava in inseratni oddelek se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštohranični račun št. 841.652.

Položaj kneza Viljema brezupen. - Drač docela obkoljen od vstašev.

DUNAJ 18. (Izv.) Po vesteh, ki so došle tekem današnjega večera na Dunaj, se nahaja Drač naravnost v brezupnem položaju. Mesto je od vseh strani obkoljeno od vstašev, ki so ga oklenili kakor z železnim obročem.

Mednarodna kontrolna komisija in poletniki pred Dračem vsidranih vojnih lačij, so imeli danes v navzočnosti ministrskega predsednika Turkhana paše dolgo posvetovanje o prekanem položaju in so nasvetovali knezu Viljemu, naj skrbi za preselitev rezidence v kako drugo mesto. Toda knez Viljem je odločno izjavil, da se ne gane iz Drača, pač pa je pripravljen spraviti na varno svojo rodbino, če bi dospela nevarnost do vrhuna.

V Draču je bila večeraj zvečer naravnost nepopisna panika. Večina prebivalstva, zlasti pa inozemci, so vsi pobegnili, in danes izgleda mesto kakor izumrlo. Nastopilo je slabo vreme in ostanki knezove armade se sprehajajo sedaj brez orožja ob okoliščini, ker so je pometali večeraj na begu od sebe. Dognana je namreč sedaj, da je bilo glavni vzrok večerajšnje strahovite katastrofe knezovih čet dejstvo, da so se Malisori in Miriditi v zadnjem trenutku ustrašili in izjavili, da se ne bodo več borili. Spustili so se kratkoma po kratkem boju v vstaši v beg. A bilo je že prepozno. Vstaši so jih zajeli odzadaj in jih decimirali. Vstaši imajo očividno jako dobro vodstvo, ker ne napadajo mesta samega in to v prepričanju, da bi prišli v tem slučaju v konflikt z vojnimi lačijami, vsidranimi pred Dračem. Oni imajo samo načrt: obklopiti mesto popolnoma in ga izolirati in tako dokazati, da bi bil takoj izgubljen, samo če bi vstaši le hoteli.

Kako se bodo razvijale sedaj stvari dalje, seveda ni mogoče ničesar prorokovati. A eno je že sedaj popolnoma jasno. Spor med Avstrijo in Italijo glede raznih albanskih afer je postal sedaj že tako odprt in tako globok, da so vsi poizkusili, da bi ga prikrili, brezuspešno. Na Dunaju celo na onih mestih, ki sicer tako radi molče, danes kar odkrito izjavljajo, da so muslimanska vstaja in pa veliki uspehi vstašev v boju proti knezu Viljemu in pred Dračem je posledica sistematičnega italijanskega dela, ki kaže, da hočejo Italijani kneza Viljema strmoglaviti za vsako ceno, ker vidi v njem nekakega reprezentanta avstrofilstva in ker se boje, da bi dobil s knezom Viljemom nadvlado v deželi katoliški element. Spor med Avstrijo in Italijo je zavzel že take dimenzije, da grozi izzvati jako neuprijetne posledice.

Knez Viljem prenehal z ofenzivo.

DUNAJ 18. (Izv.) Glasom vesti, ki jih je dobilo dunajsko zunanje ministrstvo tekem dopoldneva iz Drača, je knez Viljem sedaj odredil, naj za enkrat izostanejo nadaljnje ofenzivne operacije proti vstašem in naj se omeje vladne čete samo na defenzivo, zlasti na obrambo Drača. Vstaši so tik pod Dračem močno utaborjeni. Nove pomožne čete Miriditov.

DUNAJ 18. (Izv.) »Albanische Korrespondenz« poroča iz Lješa, da je danes zvečer zopet 1200 Miriditov in Malisorov pod vodstvom Prenka Bib Doda z več topovi šlo proti jugu, z namenom, da napadejo vstaše za hrbtom.

Thomson — žrtev izdaje.

DUNAJ 18. (Izv.) Na Dunaju se danes razširjajo vesti, da polkovnik Thomson ni padel kot žrtev sovražnika, ampak da je bil zahrbtno ustreljen iz vrst njegovih čet. Tudi zdravniki so že konstatirali, da je bil Thomson ustreljen v tlak odzadaj. Oficijselno se vest o zahrbtnem umoru Thomsona sicer še ne potrjuje, na vsak način pa je bilo obnašanje njegovih vojakov jako sumljivo. Ko se je namreč Thomson zgrudil, zadet od kroglice, na ga Malisori pustili popolnoma na cedilu in so ga odnesli z bojišča šele tuji korespondenti. Tudi znani angleški vojni korespondent dr. Dillon poroča »Daily Telegraphu«, da je postal Thomson žrtev izdaje iz njegovega lastnega tabora.

Vstaši se pogajajo v Carigradu.

RIM 18. (Izv.) »Tribuna« poroča, da se dva albanska vstaška delegata pogajata v Carigradu z Izzet pašo glede kandidature princa Burhan Edina za albanski prestol. Izzet paša bi postal ministrski predsednik. Po drugih vesteh so tudi albanski nacionalisti obupali nad knezom Viljemom in se baje pogajajo s kraljem Ferdinandom, naj bi prevzel albanski prestol njegov drugi sin, princ Ciril.

O katastrofi Malisorov pri Rasbulu.

Ponesrečen napad na Rasbul. — Mesto v strašni nevarnosti.

DRAČ 17. (Kor.) Ko so odpravili iz Drača vstaške posredovalce, je odredil knez Viljem izpad in napad na Rasbul, eno najvažnejših točk obkoljevalcev. Ukazal je holandskemu majorju nasledniku Thomsona Croonu, da naj napade z vsemi četa-

mi Rasbul. Major Croon je obvestil vodje Miriditov in Malisorov Gionija, Iso Boljetinaca, Simona Dodo in Bairama Zurisa, da naj se pripravijo z vsemi četami za napad na Rasbul. Čete naj bi bile pripravljene ob 3 zjutraj za odhod. Ob 3 zjutraj je našel major Croon na določenem mestu samo 20 holandskih orožnikov. Poklical je vodje Miriditov in Malisorov, ti pa so izjavili, da njihovi ljudje nočejo vstajati ob ti uri in da se napada ne udeležijo. Major Croon je čakal do 7 in je nato odinil, da reši čast knezu in da zadovolji njegovi odredbi, z 20 orožniki, dvema topovima in nekaj prostovoljcev proti Rasbulu. Prišel je do mesta pred mestom. Tam se je moral ustaviti, kajti v vstaško žrelo ni mogel iti z 20 možmi. Čakal je in čakal, dokler ni knez preprosil Miriditov in Malisorov, da so mu prišli na pomoč. Bilo jih je okrog 1000. Napadalci so prodrli nato čez most, vstaši so se umaknili. Ko so prišle knezove čete do 300 m višine so jih napadli vstaši nenadoma od treh strani. Imeli so tudi dve strojni puški. Poraz je bil strahovit. Knezove čete niso vzdržale niti prvega napada. V besnem begu proseče preganjalce milosti so bežale v divjem begu proti mestu. Padali so pod vstaškimi meči in noži kot snopi. Ko so opazili v mestu ta divji beg knezovih čet je nastala v cellem mestu strahovita zmešnjava. Zopet so mislili, da vdvo vstaši v mesto. Toda tudi sedaj so se ustavili vstaši pred mestom. Najbolj boječi so se pokazali Italijani. Ti so zbežali iz mesta in so se vkricali na laških ladjah. Trgovine so bile nenkrat zaprte, ves promet je bil ustavljen, mesto je postalo kot zakletlo in stišali so se le klici beguncev in kriki vstašev, ki so morili bežeče knezove čete. Položaj je bil strašen, poraz popoln. Knezove čete so bile popolnoma razbite. Miriditi in Malisori so se razpršili, kar jih niso pobili vstaši na begu, so jih zajeli v bližnjih gozdovih, kjer so jih uničili. Le malo se jih je rešilo v mesto. Ko so opazili v mestu beg Malisorov in Miriditov, so zastražili avstrijski in italijanski mornarji kneza in njegovo palačo, ker se je razširil glas, da hočejo vstaši vdreti v mesto in se polastiti pred vsem knezove palače in ujeti kneza. To se sicer ni zgodilo, toda gotovo je, da vstaši ne bodo odnehali, dokler ne prepade kneza. Mesta samega nočejo uničiti. — Vstaši so imeli v tem boju jako malo izgub. Imajo komaj 20 mrtvih in nekaj čez 50 ranjencev.

DRAČ 17. (Kor.) Glasom zanesljivih vesti se bliža mestu Prek Bib Doda, ki pelje 2000 mož na pomoč mestu.

DRAČ 17. (Kor. — Ob 10.30 zvečer) »Agenzia Stefani« poroča: Pri tretjem napadu so bili udeleženi nekaj tisoč Miriditov pod poveljstvom Marka Giana in 500 Miriditov pod poveljstvom Ise Boljetinaca. Neposredno pred odhodom so defilirali prvi pred Colettijem, Cacijorjem in Bungijem. Bungij jih je tudi nagovoril. Dva bataljona sta korakala v zaključnih vrstah po cesti proti Šjaku do prvih višin, kjer sta se razpostavila in poskrila po grmičevju. Dva topova so potisnili nekoliko naprej, na vsako stran ceste po enega in so jih namerili proti Rasbulu. Ko so se Miriditi približali, so začeli vstaši silno streljati s puškami in z eno mitraljezo. Vdrl so z vseh višin in poskusili Miridite odbiti. Poskus se jim popolnoma posrečil. Miriditi popolnoma obkoljeni so se spustili v divji beg. Begali so kot brezumni in povsod so naletali na vstaše, ki so jih neusmiljeno klali. Nekateri so poskakali, ker niso dosegli mesta čez močvirje, v vodo, kjer so potonili vsi do zadnjega. Vstaši so jih kar pustili. Druge, katere so vstaši popolnoma obkolili, so vstaši do zadnjega moza pomorili. — Ob 12.30 je nastala v Draču silna panika, takrat so prišla prva poročila o strašnem porazu. Obenem se je razširila vest, da bodo vdrli vstaši v mesto in ga uničili. To vest so raznesli nekateri beguni, katerim se je posrečilo, da so ušli nožem vstaškim. Bili so popolnoma zbegani in so se zarili v prve okope pred mestom. En top so zaplenili vstaši nepoškodovan, drugega so razbili, ker je bil poškodovan. — Vstaši so podili Miridite do mesta, v mesto pa niso vdrli, ker to ni bilo niti v njihovem načrtu. Ostali so v ravnini, od koder so v močnih gruclah napadali mesto. Očistili so vso okolico mesta in prepodili vse Miridite v mesto. Holandski častniki so postavili dva topova v obrambno črto, toda ta dva nista napravila vstaštem nobene škode. Nagovarjali so Miridite k napadu na vstaše, toda Miriditi so odrekli in so izjavili, da ne gredo z mesta, ker bi šli v gotovo smrt, pač pa so pripravljene braniti mesto. Zabarikadirali so se v mestu in se niso ganili. Knez jih je pozval ponovno, toda zaman. Število Miriditov, ki so padli, ni znano. Ranjencev so pripeljali v mesto čez 400. Ob 9 so začeli vsled prehitrega znamenja neke strašne streljati na vsej obrambni črti. Tudi to-

povi so se oglašili. Toda končno se je pokazalo, da ni bilo pred utrdkami nobenega vstaša. Po 10 uri je zavladal v mestu popoln mir.

DRAČ 18. (Kor.) 17. popoldni. »Agenzia Stefani« poroča: Ko je nastala popolna tema, je boj prenehal. V mesto donajajo neprestano ranjence, ki so bili ranjeni v bojih tik pred mestom. Mrličje pušajo na polju. V mestu so vse bolnišnice polne in morajo nastanjevati ranjence po privatnih hišah. Število ranjencev je ogromno.

RIM 18. (Izv.) »Giornale d'Italia« poroča iz Drača: Vstaši so popolni gospodarji mesta, ker so je obkolili od vseh strani. Vendar pa vstaši mesta samega nočejo napasti, ker se boje komplikacij.

RIM 18. (Izv.) Miriditi in Malisori, ki se še nahajajo v mestu, so silno obupani. Vrgli so orožje proč in nočejo ničesar več slišati o kakem boju. Nad 150 jih je utonilo samo v močvirju pred Dračem, ko so divje bežali pred vstaši. Njih voditelja Isa Boljetinac in Marko Gioni sama sta si komaj rešila življenje. Oba izjavljata, da je postal položaj za mesto naravnost brezupen.

RIM 18. (Izv.) Bivši albanski ministrski predsednik Izmail Kemal bej izjavlja v »Tribuni«: Knez Viljem je bil strahovito ogoljufan. Krivda pada na njegove svetovalce in pa na nizozemske častnike, ki so se vtikali v politiko, mesto da bi skrbeli za organizacijo albanske armade. V Albaniji ne bo mogoče drugače napraviti red, kakor če jo okupirajo vevlasti.

DUNAJ 18. (Izv.) V oficijoznih krogih se avtentično zatrjuje, da je večerajšnja katastrofa pred Dračem povzročila samo popolna strahopetnost Malisorov, ki so se uprli, češ da se nočejo bojevat vanes. Angleška vojna ladja je izkrcala danes močen mornariški detašma, ki se je pridružil četam, ki varujejo poslanstva.

DRAČ 18. (Kor.) Po strahovitem porazu knezovih čet in Miriditov na cesti proti Šjaku, po katerem so prodrli vstaši tik pred mesto je sklenil knez Viljem napasti višine Rasbul, ki tvorijo najvažnejšo strateško točko. Po dolgem trudu je organiziral ta napad. Toda knezove čete, ki so prodrle skoro neovirano do srede višin so doživele strahovit poraz. Vstaši so jih nenadoma napadli in so jih poglani čez zadnji most preko močvirja pred mestom. Pri zadnjih utrdbah pred mestom so se vstaši vstavili in so se zakopali v rove. Vpadli bi bili v mesto, toda bilo jih je premalo, ker se je udeležilo tega boja samo kakih 5—6000 vstašev. Ostali so ostali porazdeljeni v utrjenih mestih okrog Drača. Mesto za sedaj še ni v skrajni nevarnosti.

Vstaši se pogajajo.

DRAČ 17. (Kor.) Večeraj popoldne sta prišla v mesto dva vstaška posredovalca, ki pa sta se izkazala z anonimnimi izkaznicami. Bila sta zavrnjena. Povedala sta, da so izgubili vstaši v zadnjih bojih nad 700 mož. Število ranjencev ni znano. — Vstaši so pripravljani za pogajanja, toda njihove zahteve so zahteve zmagovalcev.

DRAČ 17. Vladne čete nameravajo napasti višine Rasbulove. Rasbul je važna točka, ki nadvladuje z dobro artiljerijo vse mesto.

Grško-turška kriza.

Veliki izgredi v Brusi.

CARIGRAD 18. (Izv.) V mestu Brusi v Mali Aziji je prišlo danes do velikih grško-turških nemirov. Grki, ki imajo večino, so se polastili mesta in pretrgali vse zveze z zunanjim svetom. Mestni prefekt je zaprosil vojaštvo za pomoč. Na ulicah je prišlo do krvavih bojov. V Carigradu prevladuje v diplomatičnih krogih mnenje, da se bodo vsled tega incidenta sedaj odražali, ki so se že nekoliko zboljšali, zopet popostrili.

Napetost pojenjuje.

PARIZ 18. (Izv.) V tukajšnjem zunanjem uradu presojaajo danes položaj bolj optimistično in izjavljajo, da je napetost precej popustila. Turčija je že odgovorila na grško noto.

Turčija se opravičuje.

CARIGRAD 17. (Kor.) Turška vlada je naročila vsem poslanikom v inozemstvu, da naj izročijo kabinetom noto v kateri se poudarja, da je grška vlada raztrosila pretirane vesti o izseljevanju Grkov iz Male Azije, da so te vesti tendenciozne in da je Turčija vporabila vsa sredstva, da ustavi grško izseljevanje. Če se hočejo tuje vlade prepričati o resničnosti te trditve, se lahko obrnejo naravnost na notranjega ministra Talaat bega (?) ki je vodil tozadevno preiskavo. (To je oni mož, ki je bil poslan v Malo Azijo, da preišče položaj Grkov v Mali Aziji, pred čegar očmi so Turki klali in masakrirali Grke in ki je poslal nato svoji vladi tako nedolžno poro-

čilo.) To noto je izročila turška vlada tudi vsem poslanikom v Carigradu.

CARIGRAD 18. (Kor.) Sročil izročena turška nota, katero je podpisal veliki vezir vsebuje v bistvu sledeče: Dejstva o turških preganjanjih, katera je sporočila grška vlada tujim silam, niso resnična. Res so se zgodile stvari, ki bi se ne smele, vendar pa se stvari niso dogajale tako, kakor se označujejo od grške strani. Anatolski prebivalci pravi ta nota tega, kar se jih dolži od grške strani niso niti zmorni. Turška vlada je odredila vse potrebno, da prenehajo tudi te nerednosti (?) ki so se že izvršile. Obenem pa pravi nota, da morajo tudi Turki veliko prestopiti pred Grki, ki jih povsod preganjajo in zasramujejo. — Danes se bodo sestali bržkone vsi tuji poslaniki v Carigradu in bodo sestavili odgovor na to turško noto.

Venizelos o grško-turški krizi.

BUDIMPEŠTA 18. (Izv.) »Az Est« priobčuje intervju svojega atenskega dopisnika z ministrskim predsednikom Venizelosom, ki je med drugim izjavil: Grške zahteve so strogo miroljubne. Grška vlada samo, da napravi Turčija v Malo Aziji red. Izključeno je, da bi Grška provocirala vojno, od katere ne bi imela pričakovati nobene koristi.

Poizkušen atentat na carja.

BERLIN 18. (Izv.) »Berliner Mittagszeitung« poroča: Ko se je car Nikolaj po slavnostih, ki so se vršile v Kišinevu povodom odkritja spomenika carju Aleksandru II., vračal v Petrograd, so neznan anarhisti položili pri postaji Kazatin na železniško progo bombo, ki pa k sreči ni pravočasno eksplodirala. Oba dvorna vlak sta nemoteno šla skozi postajo. Ko pa je kmalu nato privozil navadni osebni vlak, je bomba nenadoma eksplodirala in prevrnila lokomotivo. Tudi več vozov je skočilo s tira. Cela vrsta oseb je bila težko oz. lahko ranjena.

Važne izjave Sazonova.

BUKAREŠT 18. (Izv.) Ruski zunanji minister Sazonov izjavlja v listu »Victorula«, da je prišel na podlagi posvetovanj z ru-

munskimi državniki do prepričanja, da v bodoče ne more nobena stvar več motiti prijateljske odnošaje med Rusijo in Rumunijo, kojih interesi so v vseh najvažnejših točkah popolnoma identični. Glede grško-turškega konflikta je izjavil Sazonov, da nudi konflikt povod za resno vzemirjenje in to zlasti za Rusijo in Rumunijo, kojih skupni gospodarski interesi so ogroženi. Dvomi, da bi se Bolgarska v slučaju grško-turške vojne vmešavala v vojno. Glede Albanije upa, da se posreči napraviti red, sicer postane dežela lahko strašna nevarnost za evropski mir.

Prestolni nagovor romunskega kralja Karla.

BUKAREŠT 18. (Kor.) Danes popoldne je otvoril kralj Karl zbornico s sledečim nagovorom: Prepričan sem, da boste izvršili veliko delo revizijo ustave ugodno in v korist celemu narodu. S tem delom bo zagotovljen državi dolgotrajni mir in podana prilika mirnega in zdravega vsestranskega razvoja. V znamenju socialne harmonije se snidemo po tem delu v jeseni k novemu zasedanju. V tem trenutku, ko se lotevate tako važnega posla ugotovljam s posebnim zadovoljstvom, da živimo v najboljših odnošajih z vsemi državami in da smo veliko pripomogli za utrjevanje splošnega miru. Zvesti načelu mirovne politike bomo vedno gledali na to, da ohranimo ravnotežje na Balkanu in bomo ostali v tem oziru v zvezi z onimi, ki žele in streme po evropskem miru. Obisk ruskega carja z rodbino nam dokazuje, poleg tega, da mi je izkazoval car vedno veliko prijaznost in naklonjenost osebno in kot zastopniku države, visoko in velikega vpoštevanja vredno stališče, katero si je pridobila Romunska s svojo previdno politiko ne samo pri našem mogočnem sosedu marveč tudi v celi Evropi. Ta obisk je tudi merilo, po katerem lahko vemo, kako visoko cenijo rusko carstvo našo miroljubno politiko in utrjuje obnem naše bratstvo iz l. 1877 ter utrjuje naše bratske in prijateljske odnošaje z Rusijo. Kraljev nagovor je vzbudil in zbornici veliko zanimanje in splošno hrupno odobravanje.

Viharna seja tržaškega mestnega sveta.

Dr. Wilfan razkrinkal protiučiteljske mahinacije. — Za Kmetijsko družbo. — Braidottijeva besnost. — Župan izrekel obžalovanje.

Župan je otvoril sejo ob 8 zvečer. Besedo je dobil prvi svet. Nicola o, ki je predlagal, naj se za čiščenje šol povisja postavka od 40.000 na 55.000 K. — Sprejel se je povisek za 10.000 K.

Pri točki »nabava in poprava pohištva« je predlagal svet. Nicola o povisek od 10.990 K na 15.000 K. Posebno za nove klopi ameriškega sistema. — Odbito. Pri točki »razsvetljava in kurjava« je svet. Nicola o grajal slabo razsvetljava in nezadostno kurjavo, ter je naglašal potrebo zadostnih kopelji v šolah.

Pri točki »šolske statistike« je vprašal svet. dr. Wilfan, kaj je z njegovim svojedobnim priporočilom, da bi bili učenci statistično razdeljeni tu po narodnosti.

Asesor No v a k je omenjal poročilo šolske komisije o sistemizaciji novih mest na šolah v mestu in okolici že s pričetkom šolskega leta. Zahteval je takojšnjo razpravo. Umaknil pa je svoj predlog, ko je župan obljubil, da stavi stvar na dnevni red takoj po proračunski razpravi prihodnjih tednih.

Precej dolga razprava se je vnela o navadi, da šolski slugi prodajajo šolske potrebine in tudi jedila. To da slabo moralno vpliva na učence, a tudi sluge ne vrše svoje naloge, ker so s svojo mislijo med šolo in »boto« . Tudi ni prav, da se s tem dela konkurenca raznim razprodajalcem teh predmetov. To naj se odpravi, a šolskim slugam naj se zboljša položaj s tem, da se pomaknejo v višji plačni razred. Tudi naj se jim ne poverja čiščenje, temveč le nadzorstvo nad njim.

Svet. Camillo A ra se je izrekel zato, da naj se prodaja omeji samo na kruh in najpotrebnejše šolske stvari.

Svet. Nicola o je grajal, da se imenovanja učiteljev vrše samo enkrat na leto, ker to je krivično. Vršila naj bi vsaj dvakrat na leto. Tudi razpisi natečajev naj bi bili jasnejši, da bi se vedelo, koliko mest je razpisanih in na katerih šolah.

Svet. dr. Wilfan je naglašal, da že zopet manjka postavka za slovenske šole v mestu. To je krivično. Če daje občina podporo »Legi«, ki ustanovlja italijanske šole v mešanih in celo tudi v pretežno slovenskih krajih, potem je velika krivica, če ista občina ne da potrebnih šol za lastne meščane slovenske narodnosti, ki imajo toliko otrok, da so zavodi CMD prenapol-

njeni in da že celo nova palača pri Sv. Jakobu postaja pretresna. Sola na Acquedotto pa je že tako prenaplunjena, da je to že skoraj nedopustno. Kajti dogaja se, da otrokom prihaja slabo. Potreba je tako jasna, da se jo more odklanjati le iz razlogov nacionalne politike. Razlogi, ki so ob sedanjih razmerah naravnost nevzdržljivi. Ne stavlja nobenega predloga, ampak porablja le priliko, da opozori občino na nje najelementarnejšo dolžnost nasproti velikemu delu prebivalstva.

Svet. Ferluga je predlagal, naj bi se v proračun za l. 1915. postavila ustanovitev dveh otroških vrtec in enega rekreatorskega v okolici s slovenskim učnim jezikom in je predlagal, naj se stvar izroči odseku. — Sprejeto.

Svet. Nicola o je govoril o nedostatkih v šolskih vrstic in o krivici, ki se je baje dogodila nadzorniku Bonanu.

Svet. Camillo A ra je pojasnjeval, da otroški vrtec tedaj niso odgovarjali, a nedostatek da je bil v učiteljstvu. Uvede se nov, moderen sistem, ki se je že izborna obnesel na Greti.

Svet. Fiamin je v pokritje stroškov za te reforme predlagal, naj se pod naslovom »razno« postavi v proračun 2000 K. — Sprejeto.

Pri točki »telovadnice« je svet. Wilfan grajal, da se telovadba ne kultivira tudi v okoliških šolah. Izgovor, da so okoliški otroci itak na zraku in da lahko skačejo, ne velja. Telovadba ni surogat za dober zrak, ampak nje namen je, da se izguba, ki jo trpe otroci v šolski sobi, nadomesti po rednem gibanju. Telovadba daje šele regularen, sistematičen organski telesni razvoj. Predlaga torej, naj šolska komisija razmislija o tem, da se uvede telovadba tudi v okolišanske šole.

Pri točki »zavod za gluhoneme« je naglašal svet. Camillo A ra, da ne gre, kakor bi hoteli nekateri, da bi gluhoneme otroke pošiljali v druge pokrajine, to že ne radi rodbinskih razmer.

K točki »večerne šole« predlaga kuratorij riktatorijeve, da bi se taki zavodi osnovali tudi za ženske. Šolska komisija in mestni odbor sta za to; finančna komisija pa proti. Priporočata svet. D'Osma in Ang. A ra. Poslednji je priporočal, naj bi eksekutiva nekoliko študirala zakon o varstvu žensk na ulicah. (Svet. dr. Wil-

f an: »Tu, tu bi bila vaša dolžnost, atroché »Lega Nazionale!«

Svet. Fiamin je reflektiral na pritožbe svet. Nicolao, češ, da šolska vodstva pošiljajo šolski komisiji tajna poročila. Če bi bilo to res, bi bila zloraba, ki ni v skladu ne s časom ne s mišljenjem te večine. (Klici: »So, ali niso!«)

Asesor Novak: »Le na kvalifikacijskih tabelah, ki so šolski komisiji odprte.« Svet. dr. Wilfan: »Tu moram za svojo osebo izpovedati res krivdo! Drugi naj store, kar hočejo! Člen komisije sem in priznati moram, da se je v sejah tudi razpravljalo o poročilih, ki niso bila na kvalifikacijskih tabelah! (Burni klici med socialisti: »Ali čujete!«) Da nisem oporekal že tedaj, bil je vzrok v neki komoditeti in v mnenju, da je to stara navada. To krivdo odkrito izpovedujem. Obenem pa stavljam predlog, naj šolska komisija začne takoj študirati, kako bi se določbe službene pragmatike za državne uslužbence uvedle tudi za naše občinske uslužbence. (Svet. Nicolao: »To so fakta!«) — Predlog dr. Wilfanov sprejet.

Do tu so bile razprave precej mirne in dostojne. Vreme pa se je temeljito izpremenilo, ko je svet. dr. Just Pertot začel govoriti, kaka krivica na škodo Slovencev se namerava za rikeatorijem v Rojano. Ta rikeatorij je namenjen za slovenske otroke. (Burno oporekanje. — Svet. dr. Wilfan: »Za volitve!« — Ponoven hrup.) Dr. Pertot je predlagal, naj se poleg že določenih učiteljev imenujeta tudi dva slovenska učitelja, kar bi povzročilo le majhen trošek kakih 5000 K. Saj tudi dobrotnica, ki je omogočila ustanovitev tega zavoda gotovo ni imela namena, da bi ta institucija služila za raznarodovanje. Določil naj bi se torej turnus, dva oddelka, ki naj bi se vrstila. (Glasen in porogljiv smeh med večino.) Dr. Pertot, skoraj kričaje: »Nič se ne smeje, ker ni težav, samo hoteti je treba!« Tudi nedelje naj bi se vrstile. Ena naj bi bila za Slovence, druga za Italijane. Priporočila to toplo, da se tej ustanovi odvzame tisti odijozni, izzivajoči karakter. Seveda bi bilo umestnejše, če bi priporočal direktno slovenski rikeatorij, toda hoče biti zmeren in se zadovoljuje s takim provizorijem za nekaj let.

Svet. D'Os mo je odgovarjal zafrkljivo in žaljivo, češ, da hoče dr. Pertot le zanašati konfuzijo. Tu ni govora o nikakoli politiki, saj sprejemamo tudi slovenske otroke z odprtimi rokami! (Burni smeh med Slovenci: »Saj v tem je ravno politika!« — Daljše razburjenje prerokanje med Slovenci in večino.)

Svet. dr. Wilfan noče protestirati proti načinu, kakor je govoril svet. D'Os mo. To je stvar okusa. Če bi se v mislil v naš položaj, bi morali priznati, da to stvari ni mogoče rešiti tako. Kajti za to, kar naj se vrši v rikeatorijih, je treba vendar jezika. Tu se ne more delovati samo z znamenji. Učitelji morajo vendar govoriti. In smešna je bila opazka, da saj slovenski otroci morejo delati svoje skoke po slovensko. Razvrstitev, kakor jo predlaga dr. Pertot, je enostavna, je pametna. Tega vendar ne boste tajili, da ni Slovencev v Rojano, saj vendar vzdržujete tam slovensko ljudsko šolo. Dr. Pertotov predlog ne zahteva primerne kompenzacije za tistih 80.000 K, ki jih trošite za laške rikeatorije. Predlaganih 5000 K naj bi bilo le majhno zadoščenje.

Svet. Nicolao je izjavil, da s svojega socialističnega stališča ne more glasovati za dr. Pertotov predlog, pač pa bi glasoval za samostojen slovenski rikeatorij. — Za dr. Pertotov predlog so glasovali samo Slovenci.

Nato je bilo sprejetih brez debate več posameznih postavk, kakor »muzeji« itd. Pri točki »prispevki za državne šole« je govoril svet. Budinich o navtični šoli in nje razvoju ter je priporočal primerne reforme.

Svet. dr. Wilfan: Za obrtno šolo je postavljena v proračun svota 49.030 K. Ali tudi okolica bi potrebovala take šole. V sedanjih časih se ne morejo vsi posvetiti poljedelstvu, temveč se jim mora dati možnost, da se izobražijo za obrtne stroke. Seveda bi morala biti šola s slovenskim učnim jezikom. Porablja to priliko za konstatacijo, da je namen občine le za nemarjanje slovenskega prebivalstva. (Mrmranje.)

Svet. Budinich je izrekel zahvalo vsem, ki so pripomogli do ustanovitve šole strojnikov, spojene z akademijo.

Svet. Puecher in Pittoni sta se izrekla proti, ker že preprost človeški razum govori, da bi taka šola morala biti spojena z obrtno šolo.

Pri točki »prispevki za razne svrhe pouka in vzgoje« je prišlo do hudih eksplozij. Z ozirom na podporo, ki jih dobiva laška kmetijska družba »Agraria«, je naglašal svet. dr. Wilfan, da obstoji tu tudi »Tržaška kmetijska družba« (Bučen smeh. Vskliki, ker je govornik navedel slovensko ime.) Dr. Wilfan je z vzhvišenim glasom: »Vsaj tu bi morali biti resni, kjer gre za gospodarske koristi! Naša kmetijska družba je potrosila nad 29.000 K v proseh poljedelstva!« — Govornik je navajal posamične številke in panoge, ki jih pospešuje družba. To niso stroški ne za nacionalizem, ne za kak napad na tisti vaš narodni značaj! Vlada sama priznava vrednost naše družbe, s tem, da jo podpira in da jo je vpisala v registre kakor enakovredno z drugimi kmetijskimi družbami. To sodbo vladi morate respektirati, ker je tudi vaši družbi veliko na tem, kako vlada ceni nje delo. Našo družbo priznava torej najkompetentnejši faktor, poljedelstvo ministarstvo; oni faktor pa, ki bi jo prvi moral upoštevati, jo hoče ignorirati. Imejte le povsod svoje politične tendence, ali neka meja mora biti vendarle, ko naj se kaže skupnost te občine. V naši družbi so možje, ki poznajo potrebe okolice, a njihov tesni kontakt z ljudstvom prihaja odtod, ker govore z njim v materinem jeziku. Vsi elementi so tu za uspešno delo, in če bi ne bilo realne potrebe, bi se naša družba ne bila ustanovila. Na čelu jej stoji že 20 let mož, ki mu ne morete očitati narodne ekstremnosti. To je g. Ivan Gorjup. Ne bi se žrtvoval toliko časa, ko bi ne imel zavesti, da koristi kmetom okolice. Ne izgovarjajte se na svojo »Agrario«. Sta pač tu dva organa, ki moreta oba plodonosno delovati. Noče soditi o delovanju »Agrarie«. Gotovo pa je ovira, nedostatek v razliki narodnosti. Zemljišče »Agrarie« pri Sv. Mar. Magdaleni je napravilo nanj najnegodnejši vtisk, ker je nekultivirano. Naša družba se more v vsakem pogledu meriti za laško. Subvencija ne bi pomenjala le materialne podpore, temveč tudi moralno pobudo. Ne predlaga toliko, kolikor je v proračunu za »Agrario« (14.470 K), ampak le dotacijo 2400 K. Apelira toplo na občino, naj stori svojo dolžnost.

Svet. Samas a je obširno slavil »Agrario« in opravičeval, zakaj ni tisto zemljišče kultivirano. Ne ve, če je potrebna konkurenca obeh družeb, ali njihova ima vsekakor prednost, ker obstoji že 55 let. Sploh pa to ni nikak družba, temveč le urad, ki deli koristi. Tu pa je pal v hudo kontradikcijo: najprej je trdil, da kmetje povsod razumejo italijanski in da jih prijazno sprejemajo, potem pa, da jim nasprotujejo, da so jim celo neki vzorni travnik razdeljali in potrgali žice, da so opustošili pogodovne nasade, a to zato, ker jim naša kmetijska družba nasprotuje. Če bi občina podelila podporo, bi delala konkurenco sama sebi.

Svet. dr. Wilfan je izjavil, da je takoj reknel, da ne ve, kdo je kriv, da ono zemljišče ni kultivirano. Povedal je le, kak vtis je napravilo nanj. Če bi naša družba res delala grdo konkurenco in škodo, bi bilo to obsojanja vredno. Potem je treba pomisliti, da je okoličan človek, ki sledi impulzom. Vaša družba posluša v italijanskem jeziku. To odgovarja morda politiki, ne pa njenim svrhom (Svet. Pittoni: »Za volitve pa znajo večkrat slovenski!«) Če naši okoličani znajo kaj italijanski, to ne dokazuje nič. Pri »Agrarii« je nedostatek ali v organizaciji, ali pa v ljudih, ki jo vodijo. Ni prave volje v njih. O kakem nasprotstvu ni govora, ker naša Družba se ne peča s politikom. Če so se naši ljudje kje uprli, je treba vedeti, v kaki zvezi se je zgodilo to. Naši ljudje vendar ne morejo zaradi kakakega posameznega zemljišča žrtvovati velikih svojih interesov. (Vprašanje lastništva pašnikov.) Kar se tiče murv..... (Tu je poskočil pokoncu kakor besen svet. Braidotti, zaprl z ropotom svoj pul, pobral svoje spise in drvel iz dvorane, kričeč: »E' tempo di finirla!«)

Tedaj je poskočil tudi svet. dr. Wilfan kakor meni. Sedaj sem svoboden in gospodar svoje bodočnosti..... Uboga markiza misli, da sem se spekel v ledenici, in prisegel bi, da ni potočila za menoj niti ene solze. Sedaj je že vdrug dvova živga sopraga. Tristo vravog zelenih! V lepih sanjah se bo zibal, toda gorje jej, ko se prebudi iz njih!

Lascars je s porogljivim in obenem grozečim izrazom v licu dvignil svojo roko proti portnarjarskemu gradu. Nato pa je, ne da bi poseben hitel, odšel po položnem obrežju nizdol ter krenil, prepričan, da roparskih čolnov ne najde več ob obrežju, proti Bas Prunetu.

Prišedi do krčme »k predrzemu piškurju«, se je ustavljal. Vrata in vetrnice rdeče krčme so bile skrbno zaprte. Niti najmanjši žarek luči ni prihajal skozi razpoke. — Sauvageon spi spanje pravičnega, — je dejal Lascars smeje sam pri sebi. — Ali naj ga zbudi? Čemu? Vest bi me pekla, ko bi ga motil v spanju, po katerem dobiva tako lepo okrogel trebušek!

Baron je stopil čez cesto, skočil v čoln, ki je bil privezan ob bregu, za vesli in poveslal čez reko proti rdečem mlinu. Na podlagi stroge disciplinarne odredbe, ki jo je Joel Macquart izdal za roparsko tolpo, ki jej je bil poglavar, je vsako nedo stala na zgornji stopnjici nad pristaniščem straža, ki se je menjavala vsaki dve uri in je imela nalogo, da takoj javi, če bi se pri-

f an kakor razjarjen lev in zaklinal s otentorskim glasom: »Torej niti gospodarskih koristi svojih volilcev ne smem bratiti!« — V najhujšem razburjenju je hotel oditi z dvorane, a župan ga je lepo prosil, naj se povrne in naj konča svoj govor.

Župan je izrekel svoje obžalovanje na tem, kar se je zgodilo.

Večina je bila konsternirana, molčala je, kakor grob, in še tisti, ki so hoteli sedeti Braidottiju, so se zopet poparjeno vsedli. Le zato, da ne napravi afronta županu, se je dr. Wilfan vrnil ter je s par besedami in s tresočim glasom zaključil svoj govor. — Podpora »Agrarii« je bila sklenjena, dr. Wilfanov predlog pa je bil odbit. Glasovali so zanj le Slovenci in socialisti.

Župan je zaključil sejo in svetovalci so se razšli v burnih razgovorih.

Dnevne vesti.

Pogajanja med Avstro-Ogrsko in Srbijo glede orijentalskih železnic. »Srbska korensponenca« zatrja — v nasprotju z drugimi glasovi, ki trde, da se more govoriti še le o nekem zblizanju obeh strank —, da so pogajanja glede odkupa orijentalskih železnic dovršena. Prava odkupnina znaša 36½ milijona dinarjev. Poleg teh dobi družba še okoli 5½ milijona, tako, da bo skupna odkupnina iznašala 42½ milijona. Onih 5½ milijona dobi družba za koncesijo, ki jo je dobila še od turške vlade, za dogradnjo črte Skoplje-Gostivar in za odpadek na dohodkih v času, odkar je srbska železniška uprava prevzela eksploatacijo obeh črt družbe, in slednjic za razne škode v času vojne, za izvršene vojaške transporte, za slučajno uničeno blago in podobno. Toda vse te zahteve, ki jih stavlja družba in ki jih ima poravnati srbska država, mora družba dokumentarico dokazati in potem še le se izvrši izplačilo. Sedaj se vrše pogajanja z Avstro-Ogrsko vlado glede tistih gospodarsko-političnih, tarijarnih in obratno obratno-političnih zahtev, ki jih stavlja monarhija do Srbije, da privoli v odkup orijentalskih železnic po srbski državi. V ta namen je dospel v Belgrad srbski poslanik na Dunaju dr. Jovan Jovanović ter je tozadevno konferiral z ministrskim predsednikom Pašičem in ministrom za javne gradbe Jovanovičem, na kar se poda zopet na Dunaj, da nadaljuje pogajanja z avstro-ogrsko vlado. »Straža« pa naglašala, da daja ohranitev Pašičevega kabineta na državnem krmilu najbolje jamstvo za skorajšnjo in za svojo povoljno rešitev vprašanja orijentalskih železnic, ker je to Pašič pozitivno obljubil, a je znano, da ni radodaren z izrecnimi obljubami.

Minister Porubarbo o carjevem obisku v Konstanca. Po odhodu carja iz Konstanca, se je vršila takoj seja rumunškega ministrskega sveta, ki ji pripisujejo veliko politično važnost. Zunanji minister Porubarbo je po seji izjavil nekemu poročevalcu: Carjev obisk v Konstanca je znamenje odobravanja rumunske politike tekom balkanske krize, obenem pa tudi znamenje srečne inspiracije ruske politike. Vse se je posrečilo, kar je sklenila bukarška mirovna konferenca. S sedanjim posemom carja pa je postalo naše mirovno delo ne samo nerazrušljivo, ampak se je še bolj ojačilo.

Bolgarsko posojilo. V nekem dopisu iz Sofije je rečeno, da so zahteve Nemčije za dovolitev posojila Bolgarski zato poslednje nesprejemljive in gredo sedaj prizadevanja za tem, da bi se te zahteve skrcile. Od strani Francije se je namignilo Bolgarski, da bi utegnla dobiti tam posojilo, ako bi se hotela odreči sedanji pustolovski politiki.

Glavni o pomorski konvenciji med Anglijo in Rusijo. »The Nation« piše, da bi v slučaju, če bi faktično prišlo do rusko-angleške mornariške konvencije, to pomenilo toliko, kakor da je tripletentna pripravljena ugoditi želji Rusije, da dobi sloboden prehod skozi Dardanele in nastopi s svojim črnomorskim vojnim bro-

Javen nastop SOKOLA pri Sv. Jakobu bo v nedeljo 21. t. m. ob 4 popoldne. Po nastopu velika ljudska veselica.

blizal kak sumljiv čoln, ki bi hotel pristati tamkaj.

Lascars je priveslal skozi stebrovje pred pristanom. Dospel je do stopnjice, ne da bi se bil oglasil klic: »Kdo je?«

Lascars se je prav tako začudil kakor tudi razrezil zaradi preziranja te odredbe, ko je stopil po stopnjicah navzgor. Namenil se je, da bo zaniknega stražnika, ki je gotovo zaspal, kaznoval kar najobčutnejše. Toda prepričan se je kmalu, da sploh ni bilo vrh stopnjic nikake straže.

Istočasno pa je začul hrup in krič, petje, psovke in kletve, ki so prihajale iz rdečega mlina. V tem hrupu pa je bilo čuti, kakor bi tolkli s kozarci po mizi in kakor bi udarjale steklenice druga ob drugo.

— Kaj se pa dogaja tu? — se je vprašal Lascars.

— Ali je mogoče, da so ti lopovi izbrali prav tisto noč, ko so strahopetno zapustili svojega poglavarja v ujetništvu, da uganjajo svoje orgije? Gotovo ne more nihče med njimi vedeti, da sem zopet svoboden.

Radoveden, koliko so resnične njegove slutnje, je šel baron okoli poslopja in je tamkaj splezal po razkpanem zidu in s pomočjo po zidu se spenjajoče divje trte do okna one velike sobe, v kateri so se prej nahajale razne mlinske priprave in kjer so roparji imeli sedaj svojo obednico in spalnico.

dovjem kot pomorska sila v Sredozemskem morju. Toda do rusko-angleške mornariške konvencije še ne bo prišlo tako kmalu, ker je to protivno interesom Francije in Anglije. Niti Anglija niti Francija ne morete v tem pogledu zadovoljiti Rusijo, ker bi Rusija na čelu malih balkanskih slovanskih držav pričela potem tudi v Sredozemskem morju za Avstrijo sovražno politiko.

Ruske utrube ob švedski meji. Švedski listi poročajo iz Helsingsfors, da namerava zgraditi Rusija ob švedski meji celo vrsto novih utrd in manjših trdnjav. Pri Björneborgi in Bratestadu so že pričeli graditi močne utrube. Pri Tornea, tik ob švedski meji so napravili Rusi dve veliki utrubi, na katere postavijo močne baterije. Sploh se hoče Rusija ob švedski meji za vsak slučaj dobro zavarovati hrbet.

Domače vesti.

Visoki gostje. Včeraj jutraj so dospeli v Trst egipčanski Kevide s pet osebami spremstva, tajnik holandskega poslaništv na Dunaju, Van Naerama pl. With in stotnik Thompson, brat v Draču padlega polkovnika Thompsona. Poslednja dva sta dospela v Trst, da tu sprejmeta krsto s truplom pokojnega, v Draču padlega polkovnika Thomsona, ki se prepelje v domovino.

Zakaj ne povedo?! »Edinost« poroča, da se je državni poslanec dr. Rybář mudil na Dunaju in da je interveniral v raznih važnih stvareh. Zakaj pa ne povedo, katere važne stvari so bile to?! Tako je apostrofiral neki tržaški Slovenec prijatelja. Vzemimo stvar od mileje strani in mislimo si, da ni tu tisti nagovor k nagajivosti in zabadanju, ampak da se pojavlja tu le — najivnost, ki nima nikakega razumevanja za zahteve in potrebe taktike. Ali, ker je ta — recimo — slabost, ki je precej razširjena med našimi ljudmi, ob eni tudi škodljiva, ker često tudi brez slabega namena razširja neko nezadovoljstvo in neugodno razpoloženje, treba sedaj pa sedaj nastopiti proti njej s svarilno besedo. Naši ljudje naj bi že enkrat razumeli, da se z razobeženjem na veliki zvon in nabijanju ob boben neredko škoduje stvari, ki se jo hoče doseči, ako se je celo ne prepreča, oziroma, se opozarja nasprotnika da jo more potem on preprečiti! Postulat previde in pametne politike je, da ne razkrivaj nasprotniku svojih kart in da mu predčasno in v neumestnem trenutku ne ovažaj svojih namenov! To je a-b-c politične umetnosti, brez katere ne more biti političnih uspehov. Naj ne mislijo naši ljudje, da političnega voditelja, ako ne razglašajo hitro somišljenikom, kaj, kako in zakaj je kaj storil, morda vodijo kaki zavratni, ali morda celo nečedni nameni, ali pa omalovaževanje javnosti!!! Ne, često mora molčati v interesu stvari. Da pa naši voditelji nič ne skrivajo, ako to ni potrebno, je v gornjem konkretnem slučaju povčila onega radovednega ravno včerajšnja tozadevna brzovajka z Dunaja, ki je — ne vemo pa, ali popolnoma, ali le deloma — ustregla njegovi radovednosti. Je pač tako dragi rojaki! Smemo zahtevati od svojih zastopnikov računa o njihovem delu in njegovem vspehu, ne moremo pa jim predpisovati poti in načinov, po katerih naj pridejo do cilja! Izberite sredstvo, to je: taktiko moramo prepustiti njim! Tu treba zaupanja. To je kardinalni pogoj za uspešno politično delo in borbo. Čim pa zahtevamo, naj nam, in stem tudi sovražniku, predčasno razkrivajo karte, kažemo le, da smo politično — nezreli, da nimamo smisla za tisti komplicirani mehanizem, ki mu pravimo politika! Evo, to je naš odgovor na tisti »zakaj« gori omenjenega rojaka!

Laška pravičnost. V včerajšnji številki smo že govorili o govoru poslanca Morpurga v laškem parlamentu, kjer je priporočal razne nove dobrote za beneške Slovence, da bi bili tem budnejša in tem zanesljivejša straža velike Italije ob laško-avstrijski meji. Med raznimi dobrotami, s katerimi naj bi laška vlada oblagodarila beneške Slovence, naj bi bile med drugimi: »ljudske knjižnice, fakultativne šole v bolj obljudenih krajih in zmanjšanje števila šolskih otrok v nekaterih razredih, da bi bil uspešnejši pouk v jeziku, ki ni domači jezik učencev!« — Torej kaj je največja dobrota, ki naj jo da italijanska vlada beneškim Slovencev? Največja dobrota naj bi bila, da bi jim iztrgali iz mladih src ljubezen do njihovega domačega, materinega, slovenskega jezika, da bi jih pojančarili, da bi jih pretvorili iz Slovencev v Italijane! Rop slovenskih duš naj bi bila največja dobrota za beneške Slovence!

— Resnica je, da ni navdušenjših laških državljancev nego so beneški Slovenci, ki niti čuti nečejo o Avstriji, in to v kljub temu, da vidijo lahko vsak dan, kako se nam Slovencev na tej strani laško-avstrijske meje vendar godi vsaj v nekaterih ozirih znatno bolje, nego njim. Vzlic temu pa pazi italijanska vlada z neko naravnost mrzlično napetostjo na vsak slovensko narodni pojav med beneškimi Slovenci ter prepoveduje in zaplenja vse, kar je le količik v zvezi z nami na tej strani. Slovensko časopisje le s težavo prihaja med beneške Slovence in slovenska knjiga je zelo redka med njimi, izvzemši kak molitvenik. Saj so svoj čas celo zaplenili knjige družbe sv. Mohorja, ker je bila med njimi tudi knjiga »Naš cesar«. — In ista italijanska vlada, ki postopa na tako krut nečloveški način s svojimi slovenskimi podaniki, ista vlada se drzne potem še vmešavati v avstrijske notranje stvari in zahtevati za avstrijske podnike laške narodnosti nekeke privilegije, nekeke pred-

pravice nad drugimi avstrijskimi narodi! Pa vstajajo v laškem parlamentu poslanci ter bljujejo ognj in žveplo na avstrijsko vlado, če ne izpolnjuje vsake želje avstrijskih Italijanov in če prizna n. pr. nam Slovencev kako pravico, vsled katere se čuti prizadeta laška samogoltnost! Vprašamo le, kak vihar bi nastal po vsej Italiji, ko bi vstal v avstrijskem parlamentu naš slovenski poslanec in zahteval od avstrijske vlade, naj energično posreduje v Rimu, da da italijanska vlada beneškim Slovencev slovenske šole in uredi zanje v svojih uradih slovensko uradovanje! To bi bilo krika in vika in razburjanja in zažiganja avstrijskih zastav; a ubogi beneški Slovenci bi se že v istem trenutku vkljub vsej svoji navdušenosti za mater Italijo in njenega kralja prelevili v same zločinske veleizdajalce! Razni di San Giuliani in Avarne bi si zbrusili pete od samega intervencijskega tekanja. Bogneđaj pa, da bi se kakemu tržaškemu laškemu iredentovcu skrivil s strani avstrijske vlade le en sam las: vsa Italija bi bila v ognju! — Taka je laška pravičnost, taka je morala laške javnosti — v Italiji in pri nas: prava sramota za tisto dvatisočletno kulturo, s katero se tako zelo ponašajo!

»Piccolo« — uradni list! Bilo je zadnje dni, ko je počila velika vodovodna cev in je ostal velik del mesta ves dan brez vode. Brez vode je ostala tudi slovenska šola na Acquedotto. Dan je bil precej vroč in nekaterim otrokom je postalo v šoli slabo, vode pa nič in nihče ni tudi vedel, kam naj bi skočili po vodo, da bi pomagali ubogim otrokom. Tedaj se je eden učiteljev telefoničnim putem obrnil na ravnateljstvo vodovoda in se pritožil, da ravnateljstvo ni naznanilo šolskemu vodstvu, da vodovod ne bo deloval čez dan in da sploh ni bilo objavljeno v uradnem listu. Uradnik vodovodnega ravnateljstva pa je odgovoril, da je bilo vse pravilno razglašeno. Učitelj je vprašal, kje, ko vendar ni bilo v uradnem listu ni črke o vsej stvari. Uradnik je odgovoril, da je bilo razglašeno v — »Piccolu«. Učitelj: »Ali je za vas »Piccolo« uradni list?« — Uradnik: »Da, za nas je »Piccolo« uradni list!« — Šele tedaj ko ga je učitelj začel trdo prijemati zaradi te trditve in mu očitati, kako krivico dela na ta način vodovodno ravnateljstvo velikemu delu tržaškega prebivalstva in kake nesreče bi se mogle zgoditi po šolah, ki niso uradno obveščene o takih nezgodah, tedaj šele je minila predrznot onega uradnika in se je začel nekako opravičevati. — Pa je res lepa ta! Največja nesreča se lahko zgodi na naših šolah in tudi drugih zavodih zaradi take brezprimerne nemarnosti vodovodnega ravnateljstva, ki pa še poleg tega v tako resnih stvareh uganja svojo šovinistično laško-kamoraško politiko tako daleč, da proglašajo oni list, od katerega se mora z gnusom obračati skoraj tretjina vsakega tržaškega prebivalstva, za uradni list, ki naj služi za objave stvari, ki so velevažne za vse prebivalstvo. »Piccolo«, ki na najnesramnejši način napada in blati nas Slovence, naj bi bil list, v katerem naj bi javni zavodi in naprave razglašale vsemu prebivalstvu namenjene ukrepe in odredbe! Ne, taka predrznost je pa preveč! Poživljamo torej naše občinske svetovalce, naj sedaj ob priliki proračunske razprave v mestnem občinskem svetu posvete tudi tej stvari svojo pozornost in povedo ravnateljstvu vodovoda, da si slovensko prebivalstvo odločno prepoveduje uganjanje take, življenje naše šolske dece ogrožajoče strankarske politike!

Predavanje dr. Vladimira Zagorskega v Trstu. Prihodni teden bo predaval v »Slovenski Čitalnici« v Trstu znani odlični jugoslovanski rodoljub in publicist dr. Vladimir Zagorski iz Pariza, o temi »Francoska žena«. Dr. Zagorski je sedaj na turneji po jugoslovanskih avstrijskih deželah in je imel skoro v vseh važnejših mestih interesantna predavanja. Posebno splitski listi so polni hvale o njegovem predavanju in konstatirajo, da je bilo njegovo predavanje poseben dogodek in izreden užitek za splitsko ženstvo. Opozarjamo tržaške Slovence, zlasti pa Slovence že sedaj na predavanje tega odličnega poznavalca francoskih razmer. Dan in uro predavanja naznanimo pravočasno.

Sokol pri Sv. Jakobu v Trstu priredi v nedeljo, dne 21. junija t. l. ob 4 popoldne na lastnem telovadišču (za konsumnim društvom »Jadrani«) javno telovadbo. — Spored: Ob 3 pop. zbiranje članov v društveni telovadnici v ulici Montecchi (C. M. Sola). — Odhod na telovadišče. Ob 4 pop. javna telovadba. — 1. Proste vaje naradžaja. Nastopi čez 200 otrok. 2. Proste vaje članov. 3. Orodna telovadba članov. 4. Proste vaje članic. 5. Proste vaje vadiateljskega zbora. 6. Skupina. (Nastopi 260 oseb). — Po tem nastopu: velika ljudska veselica. — Paviljoni, kolo sreče, šaljivo srečanje, veliko plesišče, kavarna, cvetice. Zvečer: Umetalni ogenj. Svira godba NDO. Cene: Vstopnina k telovadbi in veselici 70 v; br. v kroju 40 vin.; otroci pod 10 let so prosti vstopnine; oni nad 10 let in dijaki 20 v. Sedeži z vstopnino vred l. r. K 2; II. r. K 1,60; III. K 1,20. — Vstopnice je vidno nositi! K obilni udeležbi vabi vljudno odbor.

Društvo »Pravnik« priredi svojemu častnemu članu, dvornemu svetniku, gosp. Ivanu Kavčniku poslovnili večer v soboto dne 20. t. m. ob pol 9 zvečer v srebrni dvorani hotela »Union« v Ljubljani.

Nova razprodaja »Edinosti«. Naš list se bo odslej prodajal tudi v tobakarni Socher v ulici G. Gatteri št. 36.

Lahi napadajo. Zglasil se je v našem uredništvu neki Hrvat R. B., doma iz Sijnja, ki stanuje v Trstu že več kot eno leto, in je povedal sledeče: Italijani v sosedščini

PODLISTEK.

Rdeči mlín.

Roman. — Spisal Xavier de Montépin.

Prijel je zdravnika za roko in ječljal s skoraj ugasmim glasom:

— Saj jo rešite, kaj ne da? — Upam, gospod marki, — je odgovoril zdravnik, ki so se tu midu lesketale solze v očeh. — Nevarnost je velika, to vam priznavam; upam pa v božjo pravičnost, in če bi bilo tudi treba čudeža, da bi se rešila ta plemenita žena, bi vendar še ne dvomil.

X.

Orglja. — Liseronova častihlepnost.

Ko je Lascars smuknil iz parka skozi ona vrata v ograji in zaprl vrata za seboj, je nekoliko postal, da bi prišel zopet do sapa, kajti hitri tek ga je zelo utrudil, in nevarnosti se mu tudi ni bilo več bati.

Ogenj v ledenici je razširil daleč naokoli svoj rdeči odsev, ki je v vedno menjajočih se refleksih igral po deblih prastarega drevja in bližnji okolici.

Baron si je mel roke in na njegovem obrazu se je kazal radosten izraz.

— Res je, — je dejal sam pri sebi, — da sem bil zelo nevhvaležen, ko sem se pritoževal zoper svojo zvezdo. Nikdar še ni bila nobenemu človeku sreča tako na-

(Dalje.)

mojega stanovanja me poznajo od 1. majnika, ko sem se udeležil izpreveda povodom majnikove proslave slovenskega delavstva. Od tega časa opažam, da me Lahi sovražno zasledujejo in več napadom sem se le slučajno izognil. Izrazil nisem nikdar. Predsnočnjim pa sem naletel na gručo mladih ljudi, bilo jih je kakih 12, in smatral sem jih za dijake iz našega okoliša. Bilo je v ulici Cavana. Ko so me ti fantalini ugledali, so začeli kričati svoje znane laške poulične litanije, pri katerih se je za vsako psovko, kakršne poznajo le naši neodrešeni Italijani, čul gromovit refren »Evviva l'Italia — Abbasso i s' cavi!«. Sploščoma se za to kruljenje nisem niti zmenil. Toda izzivetelj so postali s časoma vedno bolj nasilni in končno so me obkolili — bilo jih je okrog 12 — in najdrznejši so me napadli z noži. Umikal sem se in branil proti tej drhali, kakor sem mogel. Povedal sem jim tudi, da imamo Slovenci in Hrvatje ravno isto pravico ali pa še večjo kot privrandrani Italijani. To je bilo olje v ogenj. Napadalcji so me kot bečni naskočili in eden me je udaril precej močno po glavi. K sreči so prišli v istem trenutku moji tovariši. Ko so napadalcji uvideli, da so došleci Slovenci in Hrvatje, so hitro pobegnili in se poskrili v sosednjih ulicah. Bil sem rešen in zahvaliti se imam le slučajno, da so prišli moji tovariši in me rešili te nasilne laške drhali, ki vedno doledneje napada Slovence in Hrvatje. Prišlo je v Trstu res že tako daleč, da posameznik Slovenec ali Hrvat že ni več varen na ulici. Kam to pride, ni teško vprašanje. Pritisik izvaja odpor! Kaj bi bilo, če bi postali Slovenci tako nasilni in nizkotni, da bi napadali v gručah posamezne Italijane. Zato svetujemo Italijanom, naj se vzdržujejo vsaj takih pobalinskih in lopovskih napadov, kajti struna, če je preveč napeta, poče.

Alli ni to izzivanje?! Tržaški italijančiči smatrajo sleherni naš korak v mestu za izzivanje. Oni sicer dobro vedo, da jim njih nastopi proti nam in našim prireditvam ne koristijo čisto nič, a nastopajo vkljub temu, da le vstržejo svojim kolovodjem in pa bratcem iz kraljestva. Dne 14. t. m. priredile veselicu na slovenskih tleh, pri Sv. Mariji Magdaleni Spodnji, kar bi mogli torej mi, po njih nazorih — označiti za izzivanje! Slovenci bi mogli v tem slučaju izbijati klin s klinom ter organizirati demonstracije proti nim, ki napadajo slehernega Slovence in brez vsakega tehtnega vzroka. Sv. Mar. Magdalena Spodnja ni na laških tleh in tam naseljeni Lahi so tuji. In vendar si upajo prirediti svoje veselice, ne da bi jim domačini Slovenci radi tega vračali, kar Lahi nam posojujejo v mestu, kjer smo pa domačini. Mi smo, po mnenju Lahov, barbari, a v resnici smo bolj liberalni in civilizirani, nego pa oni, ki so potomci Latincev! Vsaj oni trde tako! Mi pa pravimo, da jih je med njimi 80% odpadnikov v prvi vrsti raznih slovanskih vev, potem raznih narodnosti, in ostali so privrandrani renjikoči. Kakor pa mi v mestu ob svojih nastopih ne žalimo Lahov, tako naj tudi Lahi ne izzivajo domačega ljudstva, da ne bo nepotrebnih in nam neljubih nemirov. Naj se naši, nad vse civilizirani sosedje res pokažejo civilizirane in naj se že enkrat odvadijo vednih žaljenj in izzivanja! Videli bodo, da se da lahko lepo zabavati v mestu in tudi v slovenski okoliči! — Okoličan.

Nesreča na delu. Jakob Benussi, star 39 let, zidar, stanujoč v ulici Solitario št. 17, je delal pri neki stavbi pri Sv. Alojziju in je padel iz višine par metrov na tla. Poškodoval se je tako nevarno, da so ga morali prepeljati v bolnišnico.

Poskušen samomor. Ivana Stok, stara 16 let, stanujoča na Greti-Servatoio št. 78, je v samomirilmnem namenu izpila nekaj morfija. Prvo pomoč jej je dal zdravnik resilne postaje, ki jo je dal nato prepeljati v mestno bolnišnico.

Utopljenca so našli. Včeraj zjutraj so našli v bližini Zavelj truplo utopljenca precej velike postave, starega okrog 35 let s črnimi brkami in brez jopiča. Misli se, da je brčkone v pijanosti padel v vodo in utonil. V vodi se je moral nahajati 20 do 24 ur. Kdo je, se ne ve.

Nevaren padec. Josip Prelogar, star 35 let, voznik, stanujoč na Greti-Servatoio št. 13, je padel z voza, si pretresel možgane in si najbrž tudi razbil črepinjo. Z vozom resilne postaje so ga prepeljali v bolnišnico.

Prepoznani samomorilec. Oni človek, ki je bil predsnočnjim v Pončani najden mrtev, ker je bil izpil nekoliko karbolne kisline, je bil prepoznani za 26letnega kovača Frana Scamperle, doma iz Senožeč. Stanoval je tu v ulici Montecchi št. 15.

Nevzest uslužbenec. Predvčerašnjim je trgovec s kavo g. Harry Gütlz zalotil svojega uslužbenca, 24letnega težaka Kornelija Vucicha, stanujočega v ulici dei Piccardi št. 8, ko je hotel skrivaj iz skladišča z vrečico kave. Vsed tega je gosp. Gütlz včeraj zjutraj Vucicha odslovil. Ko je pa potem napravil malo revizijo, je našel, da mu je bila odnešana precejšnja množina kave. Njegova dnarica, Marija Kranjčeva mu je pa povedala, da je Vucich, odkar je bil pri njem v službi, redno odnašal vsak dan najmanje eno kilo kave. Priznala je tudi, da je tudi ona tu pa tam vzela kako pest kave. G. Gütlz trdi, da ima za kakih 720 kron škode. — Vucich je bil aretiran, a Kranjčevu so vzeli na zapisnik in jo potem izpustili.

V ogorčenosti. 51letni težak Evgen Stančič, rodom Tržačan in tu pristojen, je že večkrat prosil — ker je brez dela — podpore v mestni ubožnici, a so ga vselej iz neznanih razlogov odpodili, ne da bi mu kaj dali. Včeraj zjutraj je šel Stančič zopet v mestno ubožnico prosit, naj mu

dajo vsaj toliko, da ne umrje lakoti, a odpodili so ga zopet, kakor vselej prej. Tedaj je pa Stančiča pograbila jeza in pobral je kamen ter ga v ogorčenosti zaletel proti izloženemu oknu manufakturne trgovine g. Ivana Fiorentin, v hiši št. 24 v ulici dell' Istituto. Seveda je bila dotična šipa, ki je bila vredna 120 kron, takoj na tisoč koscev. Ogorčenega Stančiča so pa aretirali.

Umrli so: Prijavljeni dne 17. t. m. na mestnem fizikatu: Grandi Margarita, 19 let, ul. delle Acque št. 14; Barikijevič Dominika, 27 let, ul. Sv. Terezije št. 8; Nabergerj Marija, 8 ur, Rocol št. 1144; Zupančič Maksimilijan, 7 mesecev, Škedenj št. 211; Trabucco Norma, leto dni, ul. Petronio št. 22; Mayer Ermanna, 39 let, Kladin št. 63. — Prijavljeni dne 18. t. m. na mestnem fizikatu: Pruga Josip, podružgo leto, Greta št. 522; Gropajc Danilo, 11 mesecev, Rojan št. 362; Beber Erna, Rojan št. 12; Momič Franciška, ul. Cassa di Risparmio št. 10; Senica Ana, 9 let, Sv. Marija Magdalena spodnja št. 505; Stronati Armanda, 3 mesece, ul. Donadoni št. 6; Mihelj Donilo, leto dni, Sv. Marija Magdalena zgornja št. 557. — V mestni bolnišnici dne 14. t. m.: Fernandis Geron, 20 let; Palese Katarina, 67 let; Della Mattia Ivan, 55 let.; Plavekh Ernest, 68 let; Pontel Henrika, 61 let. — V mestni bolnišnici dne 15. t. m.: Božič Franciška, 80 let; Pozzi Marija, 82 let; Golob Franciška, 57 let. — V mestni bolnišnici dne 16. t. m.: Bac Remigij, 6 mesecev; Stranšak Lovrenc, 65 let; Glavina Lovrenc, 57 let. — V bolnišnici pri Sv. Mariji Magdaleni dne 14. t. m.: Rovan Armanda, 3 leta; — dne 15. t. m.: Vatovec Ivan, 9 let in pol.

Društvene vesti.

V NEDELJO, 21. t. m. popoldne priredi podružnica CMD v Lonjeru veselicu z zelo zanimivim sporedom. Sodelovala bosta iz prijaznosti tudi moški zbor pevskega društva »Adrije« iz Barkovej in moški zbor pevskega društva »Trste«.

Občni zbor moške podružnice CMD v Trstu se bo vršil v petek, dne 26. junija t. l., ob 8.30 zvečer v C. M. šoli na Acquedotto, s sledečim dnevnim redom: Po združ predsednika; poročilo odbornikov; poročilo preglednikov; volitve; slučajnosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

Odbor »Dramatičnega društva« v Trstu se je na svoji zadnji seji, dne 13. t. m., konstituiral sledeče: predsednik dr. I. M. Čok, podpredsednik geometer Kristjan Pertot, intendant Zdravko Katnik, intendantov namestnik Jaka Stoka, blagajnik Ciril Kraigher, tajnik Fr. Leskovec, arhivar Avgust Waschte. Odborniki: A. Mulla, Ant. Žiberna, namestniki: dr. Egon Stare, I. Ponikvar in Goriup.

Narodna delavska organizacija.

Deželni odbor N. D. O. Danes, v petek, ob 7.30, zvečer važna izredna odborova seja.

Konferenca delegatov. Jutri ob 8 zvečer se vrši v društvenih prostorih konferenca delegatov. Prosimo, da vsi določeni kandidati točno pridejo.

Kongres. V nedeljo ob 9 dopoldne se prične kongres N. D. O.

Pevski zbor NDO ima važen sestanek za člane in nečlane jutri, v soboto, ob 8 zvečer v spodnji dvorani.

Darovi.

— Za cvetlični dan so nadalje darovali: Johana Zura 50 vin.; po 1 K: Pehani, Rožanc, Grebenc, Vokal, Svoboda; po 2 K: Primožič, Ines Jagodic, Ivan Hafner, Kunstel, Vatovec, Gradišer; po 5 K: Živic, po 10 K: Matejčič.

— Za otroški vrtec v Škedenju se je naralo med prijatelji in znanci ob priliki odhodnice ugledne Logarjeve družine iz Škedenja K 15.— in posebej je še darovala v isti namen gospa Josipina Logarjeva K 5.— — Za šaljivi srečolov na veselici ki se bo vršila dne 5. julija v korist podružnice CMD v Škedenju, je daroval g. Ivan Sancin Drejač 100 kitajskih razglednic. Za CMD je daroval Anton Kosmač iz Zibreča 1 K ker je razžalil učitelja in mu je le-ta odpustil. Denar je v CMD pušici v uredništvu.

— V protest proti napadom od strani laške poulične tolpe na naše vrle cvetličarke in včas naših domačih »marietic« je nabrala ga. Jožica Zeleznik od svojih odjemalcev K 36.— za svetoivansko podružnico CMD. Darovali so: po 2 K: Anton Prelec, J. Golob, M. Berce, Leopold Milič, (M. Berce tudi v spomin Drag. Zadniku še 2 K); po 1 K: Jožica Zeleznik, g. Kupka, Mirko Sušmelj, Fran Sušmelj, Fran Ferfolja, Ivo Bratuš, A. Jusinovič, Sustič, Ivan S., Lovro Valentinčič, Josip Negode, Kunstelj, Fran Suban, N. Živic, Valentin Valentinčič, Parovel; po 60 vin.: J. Korent, I. Prelec; po 50 vin.: Anton Negode, Z. Milič, V. Antončič, Matko Gradišar; po 40 vin.: E. Kočevar, Kokač, A. B., Vodalski, M. Grgič, A. Gerbec, A. Z., Kemperle, J. S., N. N., N. N.; po 30 vin.: Rudi Mihelič, S. Marc; po 20 vin.: N. N., J. So-

sič, J. Simsič, Mršnik, Siderič, Fran Marc, Kastelic, J. Birs, B. Paušer. Srčna hvala vsem, posebna pa vrli nabiralki! - Odbor.

Vesti iz Goriške.

Sokol v Divači je imel dne 7. t. m. svoj prvi javni nastop in veselico na planem. Vsed slabega vremena tik pred dnevom prireditve je obstojala bojazen, da se prireditve ponesreči. V nedeljo je pa nastopilo krasno vreme, tako, da smo bili z obiskom zadovoljni. Prodalo se je 479 vstopnic k telovadbi. Ob tej priliki omenimo, da napravila zelo mučen utis, ko se vidi za ograjo telov. prostora na stotine ljudi, in to odraslih, ki jih privabita radovednost do ograje, kjer lahko slede vspredu, nočejo pa žrtvovati onih borih 60 vinarjev, ki so bili določeni za vstop. Konstatiramo to le v nadi, da se drugokrat ne dogodi več. Ob 4 uri popoldne je pozdravil brat sestrice Ivan Obersnel pred svojo hišo brate drugih okoliških društev i. s. iz Sežane, Senožeče in Komna, ki so prihтели k nam v družbi drugih gostov. Po pozdravu je odkorakalo 36 Sokolov v kroju, na čelu jim sežanska godba, v sprevodu po vasi na telovadišče.

Kot prvi je nastopil domači mešan naraščaj pod vodstvom br. Tavčarja s prostimi vajami. Gledalci so bili očarani, ko so videli 40 otrok nežne starosti izvajati za njih precej težke vaje točno in enakomerno. Vsakdo je videl tu, da se mladina uči reda, pridobiva čut skupnosti in si pod uplivom telovadbe ohranja svež duh, ki stremi vspredu z telesom k rednemu napredku in izobrazbi. Druga točka so bile proste vaje članstva pod vodstvom br. načelnika. 32 telovadcev, domačih in iz okoliških društev, je izvajalo ljubljanske vaje dokaj dobro. Sledeča vadba na ordijih je splošno ugajala in tudi domači vadičeljski zbor, ki je nastopil s posebno točko na bradlji, je pokazal velik napredek od zimске notranje telovadbe. Javno telovadbo je zaključila skupina domačih telovadcev in naraščaja. V splošnem smo z nastopom lahko prav zadovoljni, strokovnjaško kritiko pa prepuščamo merodajnim strokovnjakom v »Vestniku« trž. sok. župe. Telovadbi je sledila veselica poleg telovadišča, ki je bila zelo živahna. Gospa in gospe, veliko njih v narodni noši, so lepo okrasile svoje šotore, okrog katerih je vladalo veselo razpoloženje, saj je bila postrežba izborna in cene tako nizke, da se je občinstvo splošno čudilo. »Sokol« izhaja s stališča, da napravi svoje prireditve pristopne tudi najrevnejšim. Ta način prirejanja se ohrani tudi v bodoče. Uspeh prireditve 7. t. m. je bila nova moralna opora od strani ljudstva in premoženje »Sokola« se je povečalo za okroglo 500 kron. Omeniti moramo da so darovali kot vstopnino: g. M. Dolničar (St. Peter) 10 kron, g. Fani Lassnig 5 kron, g. Srebotnjak (Lokev) 5 kron, g. Drag. Gabriel 4 kron, g. M. Dolničar (Divača) 3 kron, g. Ivan Frole (St. Peter) 2 K. Skupnih preplačil je bilo 58 kron, a jih ne moremo objaviti vseh, ker jih ni bilo možno sproti beležiti. Najlepša hvala darovalcem kakor tudi vsem onim, ki so požrtvovalno pomagali pri pripravah in med prireditvijo in so stem pokazali razumevanje za sokolsko stvar, ki spaja vse Slovence. Vstrajno naprej po začrtani poti do še lepših uspehov! — Na zdar!

Ubogi goriški Italijani! Komaj so se malo odahnili v Goricu radi sokolske veselice, že jih ogrožajo Slovenci v Korminu. Z veliko žalostjo so poročali, da je imel slovenski trgovec v Krmnu poguma, da je na svoji trgovini priredil slovenski napis, da torej preti laškim Krmincem nova nevarnost. Slovenci so dobili svojo drugo narodno gostilno. Res brezmenja predznost Slovencev je to, da si dovoljujejo zahajati k — svojim ljudem! Laški listi so seveda sedaj divji, da je dobil Slovenec koncesijo; kar jim ne gre v glavo, da sme enkrat tudi Slovenec dobiti merico pravice. Pa navaditi se bodo morali še na druge stvari, ki pa ne bodo pomenjale v resnici nikake krivice za Italijane!

Bratje Sokoli! V nedeljo, 21. t. m., ima tel. društvo »Sokol« v Komnu I. javni nastop. Nastopi prvič, da pokaže uspeh dela v telovadnici. Bratje! Vaša dolžnost je, da prihitite ta dan tudi Vi v Komen, da pomagate mlademu Sokolu s svojo prisotnostjo, da požene svoje korenine še globlje med ljudstvo, tako, da bomo lahko kdaj rekli: kdor Komen, ta Sokol. Začetek bogatega sporeda je ob 4 popoldne. Po sporedu ples, ki bo trajal pozno v noč. Na

Bolniki in zdravniki rabijo Saxlerne rjevo kisló vodo »HUNYDI JANOS« kakor popolnoma zanesljivo in ceno odvažalno sredstvo »Nulla dies sine Hunyadi Janos«, tako se je izrazil odlični zdravnik v varijanti znanega reka, in s tem povedal, da je ta kisló voda vsakemu kulturnemu človeku neobhodno potrebna v vsakdanji upotrebi. In vsi zdravniki kulturnih držav so temu pritrdili. Zdravje, sreča in »Hunyadi Janos« tvorijo v resnici neolčljivo trozvezo.

Paroplovna družba D. Tripcovich & C. I., Trst

Ekspresna vožnja TRST-BENETKE in nazaj

s krasnim parnikom na turbine „VENEZIA“

Prevoz v treh urah.

Saloni I., II. in III. reda. Brezlični brzjojav. — Moderni komfort.

Iz Trsta (pomol Sv. Karla) vsaki dan ob 8 zjutraj; **Iz Benetk** (Bacino S. Marco) vsaki dan izzemši nedelje ob 2. pop., v nedeljah ob 7. zvečer

vrhu tega s parnikom na dva vijaka „G. Wurmbrand“

Iz Trsta vsako soboto ob 2. pop. in vsako nedeljo ob 5. pop.; **Iz Benetk** vsako nedeljo in ponedeljek ob 9. zjutraj.

NB. Vožnja obeh parnikov je kombinirana z nočno črto av. Lloydja i. s. parnika „Almissa“ in „Metcovich“, ki odhajata toliko iz Trsta, kolikor iz Benetk ob polnoči.

Pojasnila, prospekti in vozni listki pri družbi v Trstu, Piazza della Borsa 12, Avstr. Lloyd, Potniški urad in v drugih potniških uradih, kakor tudi v društveni lopli na pomolu Sv. Karla.

(Glasom društvenega opravilnika.)

Mnenje g. dr. Henrika Munk-a

v Karlovih varih.

Gosp. J. SERRAVALLO Trst

Si dovoljujem poročati, da smatram Vaše ŽELEZNATO KINAVINO SERRAVALLO (Vino di China Ferruginoso Serravallo), za izbornega tonika, katerega bolniki prav radi vzamejo in da pred vsem ovspesuje tek, kar je posebno važno pri bolnih in rekonvalescentih.

KARLOVE VARI, dne 16. junija 1911.

Dr. HENRIK MUNK.

Štr. 1052. Nabrežina, 17. junija 1914.

RAZGLAS.

Podpisano županstvo razpisuje s tem službo občin. redarja

s plačo po dogovoru. Prošnje je vložiti do 15. julija t. l. Nastop službe s 1. avgustom t. l.

Županstvo občine Nabrežina

Župan: IVAN CAHARIJA I. r.

„Vinarsko in gospodarsko društvo v Komnu“

vpisana zadruga z omejeno zavezo vabi na

VIII. redni občni zbor

ki se bo vršil v nedeljo, dne 28. junija t. l. ob 4 pop. v društ. prostorih v Komnu hšt. 88.

DNEVNI RED:

1. Volitev enega člana v odbor oziroma volitev predsednika.
2. Čitanje in odobrenje zadnjega občnega zbora.
3. Poročilo načelstva in nadzorstva.
4. Odobritev računa za l. 1913.
5. Poročilo o izvršnih reviziji v letu 1913.
6. Volitev nadzorstva za leto 1914.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen ob navedeni uri, se bo vršil ob 5 popoldne na istem mestu in s istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki bo sklepčen ne glede na število navzočih zadržnikov.

V KOMMU, dne 17. junija 1914.

ODBOR.

Dr. PEČNIK

Dr. PETSCHNIGG

TRST, VIA S. CATERINA ŠTEV. 1.

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni 8—9 in 2—3 in specialist za kožne in vodne (spolne) bolezni: 11½—1 in 7—7½

TOVARNA ROULEAUX

Ing. LUDOVIK FISCHER

Ulica Moreri 72 TRST-ROJAN

TELEFON 29-14

Izdeluje jeklene kakor tudi lesene

ROULEAUX

Ima v zalogi vse potrebščine za lesone in železne ROULEAUX.

Delo solidno

V zavodih za pljučna zdravljenja

Med temi v Davosu, Arosi, Meranu, Arku itd.

SIROLIN "Roche"

Ima dobro obnovo sredstvo v stali rabi SIROLIN "Roche" olajša in odstranjuje obolenosti sopl v primeroma kratkem času.

Je jako slasten, fek proustručujoč in učinkuje zelo ugodno na splošni počutek.

Živini zavoj a. k. 4.— se dobi v vseh lekarnah.

TRGOVCI! PERI! Drože (kvas) iz odlikovane slovenske trgovine drož, so dosegle dosedaj vsepovsod najboljše sloves. Narodnjak naročajte pri domači tvrdki, ki vam postreže po konkurenčnih cenah.

Priporočata Apollonio & Gianni, Trst. Via Vasari 10. Telef. Nro. 26

telovadišču bo preskrbljeno po navadnih cenah z jedajo in pijačo. Telovadišče je obsežen travnik, ki ga obdajajo na severni strani bori in akacije, ki bodo dale dovolj sence za pavilione in ob mizah se krepčajo gledalce. Dostop k zletnemu prostoru pri cerkvi in skozi borov gozdič »Cirje«. Za jutranje izletnike se nudijo krasni izprehodi po krasni okolici Komna. Pridite v obitem številu, da si v imenu bratstva stisnemo roko in da si ob slovesu zakličemo: Vedno naprej! Na zdar!

Panslavizem. Tako previdno izza ogla namiguje »L' Eco del Litorale«, da se je zvršila v Belgradu ob priliki odkritja Obradovičevega spomenika velika panslavistična, id est - jugoslovanska iredentistična slavnost. Če bi glasilo deželnega glavarja poznalo pomen in delo velikega Dositeja Obradoviča, potem bi pač ne pisalo na ta način, kakor je to storilo v svoji predzadnji številki. Enako bi se tudi previdno ognilo besedi panslavizem, če bi se le malo spomnilo vseh debat in dogodkov, ki jih je povzročila beseda panslavizem. V tem slučaju bi pač vedelo, da so se vsi, ki so hoteli iz panslavizma kovati politični kapital, prav posebno urezali. Mišljimo, da bi si tudi »Eco« potem prihranila svoje nečedno namigavanje z jugoslovansko in panslavistično iredento. Pa če žaj ne ve ne enega in ne drugega, pa bi saj to lahko vedeli uredniki pri »Eco«, da se je vršila kulturna slavnost v Belgradu, kulturna slavnost pa pač ni primernejša za kazanje iredentističnih teženj. — Sicer pa naj ne misli »Eco«, da nas le količkaj boli, če je tudi »Eco« stopila v kolo nečednih opravlilcev in denuncijantov in če se hoče bratiti z graškim Sufenblatom. Cisto vseeno nam je, kako varuje »Eco« svojo dostojnost. Če nas misli kdo radi belgrajske slavnosti preganjati, kar začne naj — prenesli smo že toliko — pa prenesemo tudi posledice Ekinega namigavanja. Končno pa svetujemo pisateljem »L' Eco del Litorale«, da naj vsaj točno poročajo. Tako pa mrgoli v poročilu o belgrajski slavnosti vse polno napak, ki pač niso v čast »serioznemu« dnevniku laske Gorice.

Taki pobi naj vodijo Lego, pravi zopet drug Italijan in odklanja z vso odločnostjo mazzinijance. Tudi ta ima prav. Za janičarski posel pri Legi so pač na mestu le drugi ljudje, ki vedo, kako se slepari pri ljudskem štetju, ki vedo, kako se delajo renegate in kako se postane renegat. Na vodilno mesto Lege spada torej le kamorajš, ne pa mazzinijanski pobi.

Od trumfa do trumfa. Na široko se smeji sedaj Bombič. Kljub vsem protestom in ugovorom je zopet potrjen za župana. Ail sreča ne počiva in v nedeljo bo voljen tudi za predsednika Lege. Tako bo dvakrat potrjeno, da je edino Bombič sreča Gorice. Najprikladnejši mož za obmejno deželo Avstrije in za cvetočo gospodarsko propadajočo Gorico je tudi najprikladnejši mož za najbolj laško društvo. Neverjetno, kako se zna Bombič prilagoditi vsemu. Končno le ni čudno, če ga imenuje »Libertar« kameleona. Drugod politični kameleoni mro, zakaj pa bi moral večno živeti gorški kameleoni, res ne vemo. Po tem bodo pač triumfirali drugačini.

Nov slovenski podjetnik. V ponedeljek otvori v ulici sv. Antona št. 4 g. Bašin svoje umetno - ključavničarsko podjetje. G. Bašin je v svoji stroki dobro izučen in ho zadovoljeval s svojim solidnim delom gotovo vsakogar. Priporočamo podjetje mladega, marljivega in treznega obrtnika vsem Goričanom najtopleje. Posebno Sokoli naj pridno podpirajo delavnega brata.

Cvetlični dan za »Rdeči križ« je dal čistega dobička 2701.50 K, torej dokaj manj ko lansko leto. Slovenci, Nemci in Italijani, poleg tega še vsa aristokracija in častniki so kupovali cvetlice in niti trije tisočaki niso bili nabrani. Najlepši dokaz, da je bila naša kritika cvetličnega dneva prava, da je bil aranžma napačen. Končno si dovoljujemo še pripomniti, da smo nabrali Slovenci sami le okoli 500 K mani, pač najlepši znak, kje je požrtvovalnost in kje zavednost. Gospenje društvo »Rdečega križa« pa lahko tu najjasneje vidi, da je v kvar cvetličnemu dnevu, če se zapostavlja nas in če žali Slovence. Upamo, da »ta lepi rezultat« cvetličnega dneva odpre prirrediteljem oči.

Krava je zabodla 65letno Terezo Slokarjevo iz Lokavca in sicer tako močno, da so ji visela čreva iz trebuha. Prepeljali so jo v goriško žensko bolnišnico, kjer pa ni bilo zdravnika. Ker se je že opetovano prigodilo, da so morali težko ranjeni ljudje čakati brezuspešno zdravniško pomoč v tej bolnici, je pač skrajni čas, da konča dr. Morpurgo te nerodnosti.

Zaključni koncert orkestra in pevskega zbora tukajšnjih učiteljsčnikov bo v soboto zvečer, dne 27. t. m. v korist »Dijaške kuhinje« na vrtu pri »Zlatem jelenu«.

Redni občni zbor Trgovsko - obrtna zadruga se bo vršil v nedeljo dne 21. t. m. ob 10 dopoldne v zadržnih prostorih v Gorici. Dnevni red: 1. Poročilo likvidacijskega odbora o stanju zadruge in predložitev računskega zaključka za l. 1913. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Volitev načelstva, nadzorstva in likvidacijskega odbora. 4. Slučajnosti.

Vesti iz Istre.

IZJAVA.

Z ozirom nato, da se potom lepakov po neznanem volilnem odboru ponujata v II. volilnem okraju narodnim volilcem kot kandidata — **Andrijašič in Valentič**, oziroma **Andrijašič in Bartolich**, ter z ozirom na to, da se zlasti v dolinski in klanški občini deluje za kandidaturi **Franjo Venturini in Valentič**, so sklenili nekateri merodajni činitelji v našem koprskem okraju voliti

mene podpisanega in g. župnika-dekana Mateja Škerbca.

Dragi rojaki in spoštovani volilci II. volilnega okraja (kmetijskih občin koprškega okraja), pozivljam Vas v interesu narodne discipline in sloge, da oddaste svoje glasove edino le oficijelnima kandidatom »Političnega društva za Slovence in Hrvatce v Istri«, ki sta gg. župnik-dekan **Matej Škerbec** in nadučitelj **Josip Valentič**.

Crnikal, 17. junija 1914.

Karel Šiško, posestnik itd.

Iz Boljunca. Dne 10. t. m. je napravila tukajšnja šolska mladina izlet v divno slivsko jamo »Dimnice«. Tem potom se podpisano vodstvo prav toplo zahvaljuje »Slovenskemu planinskemu društvu«, ker nam je iz prijaznosti znižalo vstopnino, g. nadučitelju Kabaju za sprejem, prijazenemu g. duhovniku Hreščaku za razkazovanje jame, vzornega čebelnjaka itd. ter končno g. Edvardu Bubiču, ker je prav dobro poskrbel za tolažbo lačnih železčkov. Ker jama »Dimnice« prav nič ne zaostaja za slovečo »Postojnsko« in je pot vanjo prav varno in dobro izdelana, jo vodstvo prav toplo priporoča. — Vodstvo F. J. I. jubilejne šole v Boljuncu. Voditelj: F. Ferjančič.

Iz Borštna nam pišejo: 16. t. m. je umrl v tržaški bolnišnici po dolgi bolezni naš cerkovnik Lovro Glavina, star 58 let, stričnik pokojnega škofa tržaškega Janeza Nepomuka Glavine, borštanskega rojaka. Umrl je celih 40 let zvesto izvrševal svoj cerkovniški posel in je bil splošno priljubljen med sovaščani. Naj počiva v miru!

Shod dra Červarja v Opatiji. V soboto 13. t. m. se je zbralo jako lepo število volilcev iz mestne kurije v kavarni Central v Opatiji, da čujejo oficijelnega kandidata g. dra **Gjura Červarja**. Shodu je predsedoval g. dr. **Počič**, ki je prevsem izključil s shoda vsakoršne osebne napade. Kandidat je govoril mirno in stvarno. Orisal je zgodovino naših bojev v Istri in pokazal tudi na pogrške pri sklepanju kompromisov. Posebno je povdarjal, da si ne smemo nikdar več sami pritisniti pečata inferiornosti s tem, da bi sami priznali, da gre nam kot večini manjšina zastopnikov. Naglašal je slovo med **Hrvat in Slovenci**. Navajal je pa tudi vzroke, ki rode nesoglasja v lastnem taboru, razliko med agresivno politiko starih in med potrebami sedanjih administrativne politike. Nesoglasja pa se morajo doma izravnati, dočim je na zunanjo potrebna sloga v nastopu napram nasprotnikom. Govor kandidatov, ki je bil sprejet z odobravanjem, je zabeležil predsednik z nekaterimi splošnimi navduševalnimi opazkami. — Naslednji govornik g. dr. **Ante Mandič** je izjavil, da on in njegovi somišljeniki nimajo zaupanja v osebo kandidatov, če pa bodo glasovali zani, ne store tega radi discipline, ampak iz narodne solidarnosti. Priporočal je tudi političnemu društvu, naj v bodoče izbere drugo boljše pot pri postavljanju kandidatov, da pride volja volilcev do veljave, ne pa le volja virilistov v krajevnih odborih. G. dr. **Orlič** je pozival volilce, naj nikdo pri volitvi ne ostane doma! Če bi se že vsi volilci ne mogli premagati in glasovati za oficijelnega kandidata, naj se vsaj zedini opozicija za drugega kandidata. Manjša sramota bi bila ožja volitev nego vsled abstinence premajorno število naših glasov. G. dr. **Antonič** je izjavil, da ne bo glasoval za oficijelnega kandidata, ker se isti sam nikdar ni pokoril disciplini in je tudi, ko so se določali kandidatje, javno izjavil, da v slučaju kandidature g. dr. Brnčiča on ne bi sprejel kandidature in bi odložil vse svoje posle v društvi in političnih organizacijah. G. kandidat se je nato opravičil, da s svojo izjavo ni tako hudo mislil. G. **Kundič** se je pritožil glede načina postavljanja kandidatov. G. državni poslanec **Spinčič** se je zahvalil na zaupanju pri volitvi v splošni kuriji, podal sliko položaja in objubil, da se bo politično društvo v bodoče oziralo na podane pritožbe; za sedaj pa je priporočal slovo! Bil je burno aplavdiran. Drugi manjši dogodki na tem shodu so pokazali hudo nasprotstvo volilcev iz Kastva, a tudi nekaterih volilcev iz Voloske-Opatije do oficijelnega kandidata. Da ni bil nastopil g. državni poslanec **Spinčič**, bi bilo najbrže prišlo do še neprijetnih incidentov. G. kandidat je jako zmožen, ima pa obilo nasprotnikov. Volilni okraj, za kateri gre, ima okoli 700 volilcev, med temi okoli 220 Nemcev in Italijanov. Volitev se bo vršila dne 30. t. m. Treba bo misliti na modus, da pride naša večina do polne veljave kljub kandidatovi nepriljubljenosti! Upati je, da se tak modus najde do dne volitve. Pojavi na gorenjem shodu naj služijo kot nauk političnemu društvu!

Jama »Dimnice« v Slivju. Društva, ki žele obiskati krasno orjaško jamo, imajo na razpolago skupne vozove. Vožnja stane na vozu, nad 15 oseb po K I za osebo, pod 15 oseb pa po K I,20 in sicer iz postaje Hrepelje-Kozina v Slivje in nazaj na postajo. — Za šolske izlete po 50 vin. za šolskega otroka. — Za take skupne vozove je treba prej pisмено naročiti v gostilni Bubič v Slivju.

Porotno sodišče.

Radi zločina ubojstva.

Na zatožni klopi pred porotniki je včeraj sedel 35letni kmetovalec Rok Hrvatin iz Šmarji pri Kopru, ki ima domovinsko pravico v občini Pomjan. Bil je obtožen zločina ubojstva, izvršenega dne 1. junija l. 1913. v Šmarjah, na osebi Mateja Glavine. Obtožnica pripoveduje, da je dne 1. junija l. t. zvečer nastal prepri med obtoženecem in pokojnim Matejem Glavinom iz malenkostnih vzrokov najprej v krčmi Jakoba Hrvatine v Šmarjah pri Kopru

in pozneje na javni cesti. Pri prvem spopadu je bil pokojni Glavina udaril obtoženca s političnega steklenico po obrazu in mu zadal lahko telesno poškodbo nad levim očesom. Zdelo se je že, da se stvar v tem končana, posebno ker se je bil Glavina vdal prigovarjanju svoje žene in se napotil proti domu. Tedaj je pa skočil obtoženec brat Ivan Hrvatin in udaril Glavino s pestjo ter se spustil v beg. Matej Glavina je pa nato potegnil iz žepa krivec in zdirjal za Ivanom Hrvatinom. Obtoženi Rok Hrvatin, videvši brata Ivana v nevarnosti, je pa pobral debel kamen ter udaril z njim Mateja Glavino po desni strani lobanje in mu jo prebil. Nato je obtoženec sstelel jopič in si vanj zavil glavo, da bi ga kdo ne poznal, ter izginil v temi. Slučajno je pa videla ves ta prizor soproga pokojnega Glavine, Antonija, ki je tudi takoj zavpila: »Rok je ubil mojega Mateja!«

Stanje pok. Glavine je bilo potem vsak dan slabše, a ko je par dni pozneje odšel v zapore okrajnega sodišča v Kopru, da prestane neko kazen, je tam dne 12. julija l. 1913. umrl.

Rok Hrvatin je bil prvotno obtožen zločina težke telesne poškodbe in se je v tem smislu vršila proti njemu razprava na deželnem sodišču 4. dne decembra l. 1913., a tedaj se je sodišče proglasilo nekompetentno ter vrnilo vso stvar državnemu pravdnistvu, češ, da gre za zločin ubojstva.

In vsled tega je prišel Rok Hrvatin včeraj pred porotnika. Sicer je bil pa ves ta čas v svobodi.

Razpravi je predsedoval deželnosodni svetnik dr. Stegü, votanta sta bila deželnosodni svetnik Parisini in sodnik dr. Ulađa, državno pravdnistvo je zastopal dr. Marinaz, obtoženca pa je branil dr. Robba. Porotno klop so tvorili gg. Ivan Smrdel, Josip Cante, Jernej Ruzžier, Aleksander Amoroso, Hugon Abbondanno, Mihael Vovk, Josip Roba, Jakob (Stanko) Godina in Ivan Godnik ter nadomestni porotnik Matej Ivanišević.

Po prečitaniu obtožnice je bil zaslišan obtoženec, ki je rekel, da se ne čuti kriv, a potem je povedal, kako je nastal prepri med njim in pok. Glavinom v krčmi pri Jakobu Hrvatinu. Glavina je bil namreč prošil obtoženca, naj mu posodi K 1,20, ker mu pa ni on hotel storiti te usluge, se je Glavina razsrdil. Vsled tega je nastal med njima prepri in Glavina je njega udaril s steklenico po obrazu.

Nato sem šel s prijatelji domov, — je rekel obtoženec, — a pozneje smo se vrnili v krčmo. Med potjo smo pa naleteli na Glavino in ta me je iznova začel zmerjati. Ko smo bili vnovič že blizu doma, je Glavina pristopil k meni ter me skušal udariti. V istem hipu se je pa Glavina obrnil in se spustil v dir za nekaterimi mladeniči. Potem, ko sem bil jaz že doma, sem slišal, da Glavinova žena vpije, da sem jaz ubil njenega moža. — Rekel je še, da sta bila z Glavinom vedno dobra znanca in da ni bilo med njima nikdar sovraštva.

Nato sta bila najprej zaslišana zdravniška izvedenca dr. Massopust in dr. Saurig, ki sta oba izjavila, da je pok. Glavina umrl vsled rane na glavi, in sicer vsed tega, ker rana ni bila zdravljena: če bi bil šel Glavina v bolnišnico, bi bil morda okreval. Sicer pa rana sama na sebi ni bila smrtna.

Priča **Antonija vdova Glavinova** je izpovedala v slovenskem jeziku (k razpravi je bil pritegnjen tolmač za slovenski jezik g. Ferdo Perhavc). Priča je rekla: — Jaz sem tako gotovo videla, da je ravno obtoženec zagnal kamen proti mojemu možu, kakor gotovo vidim sedaj razpelo na vaši mizi! Zdravnika ni pozvala, ker ni imela denarja.

Priča **Ivan Hrvatin** je, kakor obtoženec brat izjavil, da noče pričati.

Priča **Andrej Mohorčič** je bil oni večer skupaj z Glavinom. Videl je, ko se je Glavina sprl najprej z obtoženecem in ga udaril s steklenico. Potem se je pa Glavina pretepal tudi z nekimi drugim, ki je Glavino udaril s pestjo po glavi, na kar je Glavina padel tik občestnega kamna.

Približno tako so izpovedale tudi priče **Ivan Bonazza, Josip Prilevac, Marija Markežič, Nazarij Lenardon** in **Ivan Glavina**.

Predsednik je nato prečital veliko kopico sodnih spisov, nakar je sodišče stavilo porotnikom sledeča vprašanja:

- 1) I. glavno, če je obtoženec kriv zločina ubojstva;
- 2) oziroma I. eventualno, če je kriv zločina težke telesne poškodbe;
- 3) oziroma I. dopolnilno, če je obtoženec prekorščil meje upravičenega silobrana;
- 4) oziroma II. dopolnilno, če je prekorščil meje upravičenega silobrana vsled strahu ali preplašenega, oziroma II. eventualno, če je zakrivil pregrešek proti osebni varnosti in
- 6) oziroma III. eventualno, če je zagrešil prestopke proti osebni varnosti.

Potem, ko sta govorila državni pravdnik in branitelj dr. Robba, je predsednik reasumiral razpravo, nakar so se porotniki umeknili v svojo posvetovalnico, odkoder so se čez 20 minut vrnili v dvorano, kjer je njih načelnik g. Calligaris prečital pravorek, ki se je glasil:

Na prvo glavno vprašanje so porotniki odgovorili z 12 »ne«; — na prvo eventualno vprašanje s 7 »da« in 5 »ne« (vsled tega je odpadel odgovor na obe dopolnilni vprašanja). Na drugo eventualno vprašanje so odgovorili z 12 »ne«, a na tretje eventualno vprašanje s 7 »da« in 5 »ne«.

Na podlagi tega pravoreka je sodišče Roka Hrvatina oprostilo.

Trgovina in gospodarstvo.

BORZNO POROČILO.

dne 18. junija 1914.

Efektina borza.

Dunaj, 1.30 pop. Avstrijska renta papir 81.— avstrijska srebrna renta 90.95 avstrijska kronska renta 81.50 ogrska kronska renta 79.80, kreditke 60.50, Anglobanka 327.—, Union 570.50, Landerbank 482.—, Bankverein 504.75 dr. zel. 683.28, Lombardi 85.—, alpinke 790.50, turške srečke 213.—, Napoleoni 19.21, marke papir 117.85, London kratko 24.19, Pariz 95.18. Mirno.

Dunaj, 3.15 pop. Avstr. renta papir 80.95, kreditke 600.—, Lloyd 560.—, dr. zel. 682.75, Lombardi 85.—, alpinke 788.—, turške srečke 214.—, cheques Pariz 95.—, Slabo.

Trst, (urad.) Francija 95.75-96.20, Nemčija 117.55-118.05, Ital. 95.50-95.80, London 24.15-24.20, 20 frankov 19.15-19.23, 20 mark 23.43-23.54, sverveigi 24.08-24.14, nemški papir 117.55-118.10, italijanski papir 95.50-96.—, avstr. zlata renta 100.10-100.50, avstrijska kronska renta 81.41-81.80, ogrska zlata renta 96.50-96.90, ogrska kronska renta 79.70-80.10, turške srečke 213-215.— diskont za menice do 3 mesecev 3 1/2, 4 1/2, nad 3 mesece 4 1/2, 4 3/4, 5.

Blagovna borza.

Budimpešta, 18. junija Pšenica za april 13.05, maj —, okt. 12.93, rž za april —, okt. 9.86; okt. 9.43; oves za april —, oktober 7.85 koruza za maj 7.50, juli 7.49 Ponedelbe pšenice srednje, povprečjevanje slabo. — Tendencia slaba. — Prodaje nekaj tisoč g.

Trst, 17. junija Kava Santos good average za maj —, za juli —, 58.—, september 58.25-59.—, december 59.25-59.75, marec 60.—, 60.50. Tendencia mirna. Good Rio za juli —, juli —, september —, 55.50, december —, maj —

Sladkor. Centrifug. takoj 27 1/2, 28.— juni avgust 27 1/2, 28 1/2, novem-marec —, 28.25-29 1/2, melis takoj 29.—, 29 1/2, juni-avgust 29 1/2, 29 1/2, nov-mar. 29.75-29 1/2, concessa takoj 29 1/2, 29 1/2, kocke 30 1/2-31 1/2, kristal takoj 28 1/2, 28 1/2, juni-avgust 28 1/2, okt.-dec. 25 1/2. — Stalno

MALI OGLASI

se računajo po 4 stot. besedo. Maslino ti-kane besede se računajo enkrat več. — Najmanjša: pristojbina znaša 40 stotink.

Trgovina jestvin se prodaja v bližnji okolici. — Lepa bodočnost za mlade trgovce. Cena nizka. Naslov pove Ins. odd. Edinosti. 669

Odda se takoj mebirana soba z dvema posteljama na željo tudi hrana. Ulica Commerciale 9. pritličje. 800

Sir polnomšten, uležano blago, čajno maslo I v ste in sveže fino pastelizirano mleko ima najceneje za oddati mlekarina Ivan Vramar, Črnihrv na Idrijo. 566

Jugoslovani! Vaš edini fotograf je Anton Jerkič, Trst, Via delle Poste 10. — Gorica, Gosposka ulica 7. 444

Stalni krajevni agenti zmožni nemščine, se sprejemajo ali pa nastavijo s stalno plačo za prodajanje dovoljenih srek v Avstro-Ogrski. — Poudelbe pod »Merkur« Brno, Neugasse št. 20. 614

Opozorjam slavno občinstvo, da sem svojo delovno doboletno trgovino jestvin in delikates v ulici Sv. Martiri št. 11 na novo preuredil in razširil. Priporočam se cenjenim dosejandim odjemalcem. Posilja se na dom in na delo. — Jakob Košmerlj. 587

Odda se takoj soba in sobica mebirane s hrano. Ulica Boschetto št. 40, vr. 2. 900

Kleparski pomočnik se takoj sprejmeza trajno delo. Leopold Lebar Bled, 40. (670)

Koza z d brim mlekom se prodaja. Škorklja Sv. Peter 58. 671

Ugodna prilika. Mizar prodaja spalne sobe po jako nizkih cenah, tudi na »boke. Ulica S. Francesco št. 53. 673

Radi odpotovanja prodam kolo »Styria«. Ulica Media 7, I nad. 675

Odda se meblenovna soba. Na željo tudi hrana. Sv. Peter-Skorklja št. 8, I nadstr., vrara 6, Rojan. 676

»Jama Dimnice v Slivju!« Obiskovalci, ki se priporočajo v skrbno postrežbo, pritenišči in senčnatem vrtom ter z dobrih jedil gostilna Bubič v Slivju. Lepa pokrajina, primerna za vsake izlete. Postrežba točna. 628

Moderne kuhinje in posebne komade prodaja mizar v ulici Farneto št. 26. 672

Ištem mizarskega vajenca, Stolfa, ulica Belvedere št. 10. 678

Moderna letna stanovanja s kuhinjo ali brez iste odda dvorec »Turk«, Mi ni na Bledu, Kranjsko. 679

Proda se ko o po nizki ceni. Tence ulica Belvedere 47. 681

Slavnemu občinstvu v aзнanjam, da sem od 1. delavnice krtač in čop čev v Trstu uli a Sol tario 14, Rajner Ziberna. 682

Novo pogrebno podjetje Trst

(vogal Piazza Goldoni) - CORSO 47 - (Telefon št. 14-02)

Prireja pogrebe najrazličnejših razredov, od najenostavnejših z enim konjem do najluskurijoznejših in pompoznih s šestoro konji. Prodaja najrazličnejših mrtvaških predmetov. Velika zaloga voščenicih sveč lastnega izdelka. Najsolidnejša in točna postrežba.

Najnovjša in moderna pogrebna oprava.

Nočna nar čila se sprejemajo v lastnih prostorih zaloga podjetja ul. Tosa št. 31. tel. 1402. CENE ZMERNE. CENE ZMERNE. Za topstvo s prodajo pogrebni predmetov: J. MRZEK, Opšine št. 190; T. VITEZ v Nabr. žini (tg pri cerkvi); A. JAMSEK, pri Orehu (Noghere).

Ivan de Lorenzo

ZALOGA GLINASTIH PEČI IN ŠTEDILNIKOV TRST, UL. SAN MAURIZIO 9. v vsaki velikosti in barvi. Lastna delavnica štedilnikov. — Izbera plošč za stene n. pr. kuhinje, kopeļji itd. Izvršuje in popravlja vsakovrstna dela te stroke. Narocbe se izvršujejo točno. Sprejma se narocila tudi na deželno. Velika izbira glinastih peči

Alojzij Boik
Trst, ul. Belvedere 3, Tel. 342 R. VIII.
Trgovina delikates,
kolonijalnega blaga in jestvin vseh vrst. — Blago vedno sveže in prve vrste. — Razpošilja se tudi po pošti in dostavlja na dom.

Knežje Auersperške - Radisaktivne
Permalne kopeļi
TOPLICE na Kranjskem
Dolenjska žel. postaja **Straza - Toplice**. Okrato-therme 38° C. cez 30000 hl radisaktivne termalne vode dnevno, veliki bassini, posebne kopeļi, blatna kopeļi. El. ktroterapija, masaža, udobne sobe, izvrstna restavracija. Zdraviljeje: Revma, protin, živčna bolezen, nevtrastenija, histerija, ženska boleznj itd. **Prospecte pošilja ravnoteļstvo.** — Sezona od 1. maja do 1. oktobra. —

Mizarska delavnica
Lourenc Ivančič
Trst, ul. Altes. Manzoni 3
izdeluje vsakovrstna pohištvena in stavbna delala. Ima pripravljene moderne spalne sobe in kuhinjsko pohištvo vseh slogov. — Cene zmerno. Solidno delo.

Trgovina jestvin in delikates
MARCEL LAZAR
Trst - ulica Belvedere št. 57. - Trst.
Prodaja vedno sveže tustenine iz liirske Bistrice ter iz drugih zunanjih tovarn. — Vino in likerji v steklenicah. — Postrežba na dom. Razpošilja se pakete od 5 kg naprej: Kave, olja in dr.

KARL GOMISEL, ROJAN
stara trgovina jestvin
ulica Montorsino št. 16.
Prodaja po najnižjih cenah vsakovrstne jestvine, kolonijalije in druge pridelke. Ima vedno najboljšje prekajeno meso.

Zaloga tu in inozemskih vin, špirta, likerjev in razprodaja na drobno in debelo
Jakob Perhanc
Trst, Via delle Acque št. 6
(Nasproti Caffè Centrale).
Velik izbor francoskega šampanjca, penečih dezerth italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux, Burgundar, renskih vin, Mesella in Chianti. Rum, konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinove silivocv in brinjavec. Izdelki I. vrste, došli iz dotičnih krajev. Vsaka narocba se lahko izvrši. Razpošilja se po povzetju. Ceniki na zahtevo in franko.
Razprodaja od pol litra naprej.

Anton Mahne, trgovec
Priporoča sl. občinstvu
svojo trgovino jestvin in kolonijalnega blaga
Trst, ulica dell' Istria št. 4
s podružnico na Greti številka 275. I
Vsakovrstna vina in likerji v steklenicah. — Blago vedno sveže. — Postrežba točna na dom. — Prodaja na - - - drobno in na debelo. - - -

Alojzij Uhlfeder
Trst, V. G. Vasari 19, Trst
Zaloga bukovich in hrastovich
dog za vsakovrstne pode.

Ivan de Lorenzo
ZALOGA GLINASTIH PEČI IN ŠTEDILNIKOV TRST, UL. SAN MAURIZIO 9. v vsaki velikosti in barvi. Lastna delavnica štedilnikov. — Izbera plošč